

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Denisa Blechová

Popěrné úkony v insolvenčním řízení

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Miroslav Sedláček, LL.M., Ph.D.

Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 22. 11. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 129 011 znaků včetně mezer.

V Praze dne 22. 11. 2024

.....

Denisa Blechová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu doc. JUDr. Miroslavu Sedláčkovi, LL.M., Ph.D. za cenné rady a odborné vedení mé diplomové práce. Děkuji též svým blízkým za podporu a trpělivost nejen při psaní této práce, ale i během studia.

Obsah

Úvod.....	6
1. Přezkum pohledávky a její popření.....	8
1.1. Přezkumné jednání v konkursu.....	9
1.2. Přezkumné jednání v reorganizaci.....	10
1.3. Osobní jednání v oddlužení.....	11
1.4. Seznam přihlášených pohledávek.....	14
1.4.1. Obrana věřitele proti nezařazení do seznamu.....	16
1.5. Popření pohledávky.....	16
1.5.1. Podmínky a postup.....	17
1.5.2. Zpětvzetí popření.....	18
1.6. Zjištění pohledávky.....	19
2. Subjekty oprávněné popřít přihlášenou pohledávku.....	22
2.1. Insolvenční správce.....	22
2.2. Dlužník.....	24
2.3. Věřitel.....	26
3. Popěrné úkony.....	29
3.1. Typy popěrných úkonů.....	29
3.1.1. Popření pravosti.....	29
2.1.1.1. Důvody popření.....	31
3.1.2. Popření výše.....	33
3.1.3. Popření pořadí.....	35
3.1.3.1. Důvody popření.....	38
3.2. Rozdíl mezi popřením pravosti a výše.....	39
3.3. Kumulace popěrných úkonů.....	40
3.4. Popření vykonatelné a nevykonatelné pohledávky.....	41
3.4.1. Popření nevykonatelné pohledávky.....	41
3.4.2. Popření vykonatelné pohledávky.....	48
4. Vzájemný vztah popěrných úkonů a účinky popření.....	52
4.1. Vzájemný vztah popěrných úkonů.....	52
4.2. Účinky popření pohledávky insolvenčním správcem.....	53
4.3. Účinky popření pohledávky dlužníkem.....	53
4.4. Účinky popření pohledávky věřitelem.....	54
4.5. Deponace (úschova) částky určené věřiteli popřené pohledávky.....	54
Závěr.....	56

Seznam použitých zkratek.....	58
Seznam použitých zdrojů.....	59
Abstrakt.....	64
Abstract.....	65

Úvod

Téma diplomové práce bylo autorkou zvoleno s ohledem na její dlouholetou odbornou praxi v oblasti insolvenčního práva a z toho vyplývající možnosti propojit teoretickou i praktickou znalost dané problematiky. Insolvenční řízení je komplexní právní oblastí, ve které jsou popěrné úkony klíčovým nástrojem pro správné posouzení pohledávek a spravedlivé uspokojení věřitelů. Popěrné úkony mají v insolvenčním řízení zásadní vliv na celkový průběh řízení.

Cílem této práce je poskytnout detailní rozbor popěrných úkonů v rámci insolvenčního řízení. Práce se zaměřuje zejména na to, jaké druhy popěrných úkonů mohou být uplatněny, jaký mají dopad na zjištění pohledávek a jakým způsobem ovlivňují výsledný rozvrh uspokojení věřitelů. Stejně tak se zaměřuje i na subjekty, které jsou oprávněny tyto úkony činit.

První kapitola se zabývá procesem přezkumu pohledávek včetně jejich popírání. Autorka v této kapitole klade důraz na odlišnosti a specifika přezkumného jednání v konkursu a reorganizaci, jakož i osobního jednání v oddlužení. Autorka také analyzuje postupy spojené se zařazením pohledávek do seznamu přihlášených pohledávek a zmiňuje možnosti obrany věřitelů proti nezařazení jejich pohledávky do tohoto seznamu. Významnou částí kapitoly je stručný popis samotného procesu popírání pohledávek. Cílem přezkumu pohledávek je zejména ověřit oprávněnost přihlášených pohledávek. Proces přezkumu pohledávek a jejich případné popírání je pro insolvenční řízení a jeho následný postup stěžejní, jelikož výsledek tohoto procesu určuje, zda pohledávka věřitele bude zjištěna a následně uspokojena, či nikoliv.

Druhá kapitola se věnuje jednotlivým subjektům, které jsou oprávněny v rámci insolvenčního řízení popírat přihlášené pohledávky. Mezi tyto subjekty patří insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé. Autorka popisuje jednotlivé role těchto subjektů, jejich postupy, které mohou uplatnit, a podmínky, za nichž mohou své popěrné právo vykonávat. V kapitole je rovněž pojednáváno o tom, jak významné je popření pohledávky ze strany těchto subjektů pro další průběh řízení.

Třetí kapitola se zaměřuje na konkrétní druhy popěrných úkonů, kterými jsou popření pravosti, výše a pořadí. Autorka v kapitole rozebírá, jaké důvody mohou vést k těmto úkonům a jaké právní důsledky mají na zjištění pohledávky. Poskytuje taktéž podrobný náhled na různé

situace, v nichž mohou být popěrné úkony využity, a nabízí podrobné rozbory jednotlivých typů popěrných úkonů.

Ve čtvrté kapitole autorka analyzuje vzájemné vztahy mezi jednotlivými druhy popěrných úkonů a účinky, jaké úkony mají na insolvenční řízení. Důraz je kladen na to, jak popření pravosti, výše a pořadí ovlivňuje uspokojení pohledávky a její zařazení mezi přihlášené pohledávky. Autorka rovněž zkoumá jednotlivé účinky popěrného úkonu provedeného insolvenčním správcem, dlužníkem a věřitelem, a jakým způsobem toto popření zasahuje do práv věřitelů.

Jedním z dalších důležitých aspektů insolvenčního řízení, se kterým popěrné úkony velmi úzce souvisí, je problematika incidenčních sporů. Tímto tématem se však autorka v této práci podrobně nezabývá. Problematika incidenčních sporů je sama o sobě velmi rozsáhlá, přičemž v rámci omezeného rozsahu práce by nebylo možné jí věnovat dostatečnou pozornost, aniž by došlo ke zjednodušení nebo zkrácení jiných důležitých částí. Autorka se incidenčním sporům věnuje alespoň okrajově, aby byl celý kontext popěrných úkonů a jejich následků plně pochopen.

1. Přezkum pohledávky a její popření

Insolvenční řízení je postaveno na přezkumu přihlášek a jejich případném popírání insolvenčním správcem, dlužníkem či přihlášenými věřiteli, a to z důvodu, že v jeho rámci nelze konat o každé pohledávce klasické sporné řízení. Pokud pohledávka není žádným z těchto popírajících subjektů popřena, dojde k jejímu zjištění a následnému uspokojování. Je-li však pohledávka popřena a má-li toto popření vliv na její zjištění, lze na základě toho zahájit incidenční spor, pro který se přiměřeně použijí ustanovení OSŘ týkající se sporného řízení.¹ Přezkumem se zjednodušeně řečeno rozumí posouzení oprávněnosti nároku. Přezkum má svá specifika podle konkrétního způsobu řešení úpadku dlužníka, o nichž je pojednáváno v následujících podkapitolách. Popřením se pak rozumí neuznání nároku věřitele, a to z různých důvodů, které jsou rozebrány v kapitole č. 3.

Přezkum pohledávek probíhá podle pořadí v seznamu přihlášených pohledávek,² a to *“zejména podle přiložených dokladů a podle účetnictví dlužníka nebo jeho evidence vedené podle zvláštního právního předpisu.* Insolvenční správce je povinen vyzvat dlužníka k vyjádření k přihlášeným pohledávkám. Může dále za účelem přezkumu pohledávek využít součinnosti orgánů, které jsou povinni ji insolvenčnímu správce poskytnout.”³ Součinnost je využitelná například tehdy, kdy má insolvenční správce pochybnosti o pohledávce a dlužník mu neposkytl jeho účetnictví nebo evidenci.⁴ Insolvenční správce má však omezené možnosti, například pokud jde o získávání informací o bankovních účtech třetích osob, byť tyto informace mohou být v mnoha případech klíčové⁵. Rovněž jsou omezené možnosti insolvenčního správce ve vztahu k zahraničním subjektům.

Pokud insolvenční správce nemůže přihlášku pohledávky pro její vady nebo neúplnost přezkoumat, vyzve věřitele k její opravě nebo doplnění a poučí ho, jakým způsobem má opravu nebo doplnění provést spolu s následky pro případ, že přihlášku pohledávky řádně a včas neopraví nebo nedoplní. Věřiteli dále stanoví insolvenční správce lhůtu k doplnění nebo opravě v minimální délce 15 dnů.⁶ Neopraví-li nebo nedoplní-li věřitel přihlášku řádně a včas, předloží ji

---

¹ SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 531

² Srov. § 191 odst. 1 věta první IZ

³ Srov. § 188 odst. 1 IZ

⁴ MARŠÍKOVÁ, Jiřina a kol.: Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 385

⁵ V praxi se můžeme setkat s tím, že si dlužník nechává zasílat mzdu od zaměstnavatele na účet třetí osoby. Tyto transakce by insolvenční správce měl taktéž prověřit. Nemůže však od banky požadovat informace z bankovních účtů třetích osob, respektive banka takové informace nemůže insolvenčnímu správci poskytnout. Insolvenční správce má pak pouze možnost obrátit se na insolvenční soud se žádostí, aby soud od banky vyžádal výpisy z bankovního účtu této třetí osoby, na který je připisována mzda dlužníka.

⁶ Srov. § 188 odst. 2 IZ

insolvenční správce insolvenčnímu soudu s návrhem na její odmítnutí. Insolvenční soud posoudí, zda může být přihlášená pohledávka zařazena na seznam přihlášených pohledávek nebo o ní rozhodne usnesením tak, že se k ní nebude přihlížet a z toho důvodu se odmítá. Právní mocí tohoto usnesení končí účast věřitele v insolvenčním řízení.⁷

1.1. Přezkumné jednání v konkursu

Konkurs je likvidačním způsobem řešení úpadku dlužníka, jehož cílem je zejména zpeněžit veškerý jeho majetek, čímž dojde k ukončení jeho podnikatelské nebo jiné ekonomické činnosti.⁸

Přezkum pohledávek se v rámci konkursu koná na přezkumném jednání, které nařizuje insolvenční soud.⁹ *“Termín a místo konání přezkumného jednání určí insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku.”*¹⁰ Zpravidla probíhá přezkumné jednání v budově soudu. Přezkumné jednání se musí konat nejdříve po 7 dnech a nejpozději do 2 měsíců od uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek.¹¹ Insolvenční soud může tuto lhůtu prodloužit, a to zejména z důvodu vysokého počtu doručených přihlášek pohledávek, kdy bude zřejmé, že je nebude možné všechny včas přezkoumat a předložit uzavřený seznam přihlášených pohledávek insolvenčnímu soudu. Insolvenční soud pak nařízené přezkumné jednání přeloží na jiný termín.¹²

Předvolání na přezkumné jednání včetně poučení o nutné účasti je doručováno dlužníkovi a insolvenčnímu správci do vlastních rukou. Insolvenční správce se může nechat na své nebezpečí a náklady zastoupit jiným zapsaným insolvenčním správcem.¹³ V případě, že se dlužník nebude moci účastnit přezkumného jednání, měl by svoji neúčast předem omluvit. I přes jeho neúčast se však přezkumné jednání může konat.¹⁴ Přezkumného jednání se dále může účastnit každý přihlášený věřitel. Není to však jejich povinností.¹⁵ V praxi se věřitelé účastní přezkumného jednání jen minimálně.

Přezkumné jednání je vedeno insolvenčním soudcem. Touto funkcí nelze pověřit nikoho jiného. Po zahájení jednání jsou přítomní účastníci poučeni o možnosti popírat přihlášené

⁷ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 385-386

⁸ WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kolektiv. Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, s. 208

⁹ Srov. § 190 odst. 1 IZ

¹⁰ Srov. § 190 odst. 2 IZ

¹¹ Srov. § 137 odst. 2 IZ

¹² MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 391

¹³ Srov. § 190 odst. 2 IZ

¹⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 122

¹⁵ MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. Insolvenční zákon. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 754

pohledávky a o následcích takového popření. Následně se přistoupí k samotnému přezkumu pohledávek.¹⁶ Konkrétní popěrné úkony provedené při přezkumném řízení zapíše insolvenční správce do protokolu o přezkumném jednání. Výsledek přezkumného jednání pak zaznamenává do seznamu přihlášených pohledávek, který je součástí zápisu o přezkumném jednání.¹⁷

Seznam přihlášených pohledávek, ve kterém je uvedeno stanovisko insolvenčního správce a dlužníka k jednotlivým pohledávkám, je zveřejňován v insolvenčním rejstříku již před přezkumným jednáním. Popěrný úkon v něm uvedený však dosud nemá vliv na zjištění pohledávky. Insolvenční správce a dlužník mohou své stanovisko při přezkumném jednání změnit. Je tomu tak proto, že k přezkoumání a účinnému popření přihlášených pohledávek může dojít pouze při přezkumném jednání.¹⁸ Pokud chce však pohledávku věřitele popřít jiný přihlášený věřitel, musí doručit podání s popěrným úkonem nejpozději 3 pracovní dny před konáním přezkumného jednání.¹⁹

Nelze opomenout, že insolvenční soud dále svolává schůzi věřitelů. Termín schůze musí být taktéž uveden v rozhodnutí o úpadku a musí se konat nejpozději do 3 měsíců od rozhodnutí o úpadku. Je praktické, aby první schůze věřitelů navazovala na přezkumné jednání, po kterém již bude znám výsledek přezkoumání přihlášených pohledávek.²⁰

1.2. Přezkumné jednání v reorganizaci

Podnikatelské subjekty mají různé možnosti při řešení svého úpadku, a to konkursem nebo reorganizací.²¹ Reorganizace je vedle oddlužení dalším sanačním způsobem řešení úpadku, který vede k nápravě nepříznivé finanční situace dlužníka a tím i vyřešení jeho úpadku. Současně umožňuje, aby závod dlužníka nadále fungoval nebo se tím alespoň dosáhlo vyššího uspokojení věřitelů než při řešení úpadku konkursem.²²

Mezi základní charakteristiky reorganizace náleží zpravidla postupné uspokojování pohledávek věřitelů, zachování provozu dlužníkovy závodu, zajištění opatření k ozdravení hospodaření závodu, reorganizační plán schválený insolvenčním soudem a průběžná kontrola plnění reorganizačního plánu ze strany věřitelů.²³ Tyto charakteristiky však nemusí být ve všech

---

¹⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. Svolání přezkumného jednání a jeho průběh. Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2019. Online. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/33/svolani-prezkumneho-jednani-a-jeho-prubeh-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFtUmJs0KVDbHZYztLpXhMcA-3A/> [cit. 2024-11-22]

¹⁷ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 754

¹⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 10. 2010, č.j. 3 VSPH 410/2010, MSPH 99 INS 2579/2009

¹⁹ Srov. § 200 odst. 2 věta první IZ

²⁰ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 275

²¹ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1157

²² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2018, sp.zn. 29 NSČR 15/2016

²³ Srov. § 316 odst. 1 IZ

případech reorganizace obligatorně splněny.²⁴ Na rozdíl od konkursu se tedy předpokládá splnění požadavků pro další fungování podniku dlužníka, jakož i určitý konsensus mezi věřiteli a dlužníkem.²⁵

Poté, co je zjištěn úpadek dlužníka, musí být určen způsob jeho řešení. Fáze určení způsobu je upravena v § 148 až 152 IZ. Způsob řešení úpadku je určen buď spolu s rozhodnutím o úpadku (například pokud je reorganizace nepřípustná z důvodů podle § 316 odst. 3 IZ) nebo až po rozhodnutí o úpadku.²⁶ V době rozhodnutí o způsobu řešení úpadku tedy nemusí být ještě vyřešena otázka, zda bude úpadek řešen konkursem nebo reorganizací.

V reorganizaci platí pro přezkoumání pohledávek obdobně § 190 až 202 IZ.²⁷ Přezkumné jednání tedy probíhá stejně jako v případě způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem, viz podkapitola 1.1.

1.3. Osobní jednání v oddlužení

Oddlužení je sanačním způsobem řešení úpadku dlužníka, při němž dochází primárně k poměrnému uspokojení věřitelů. Při jeho úspěšném splnění dochází k osvobození dlužníka od placení zbylých dluhů.²⁸

V oddlužení, na rozdíl od konkursu, neprobíhá přezkumné řízení u insolvenčního soudu, a to od rozhodnutí o úpadku spojených s povolením oddlužení, která byla vydána po 1.7.2017.²⁹ Před tzv. akreditační novelou, provedenou zákonem č. 64/2017 Sb., probíhala přezkumná jednání v oddlužení prakticky stejně jako v konkursu. Změna přezkumného jednání na osobní jednání byla provedena s cílem co nejvýše zjednodušit a urychlit oddlužení a odlehčit insolvenční soudy, které jsou zahlceny agendou tím, že se část kompetence soudů v rámci oddlužení přenesla na insolvenčního správce.³⁰ Akreditační novelou byla dále zrušena povinnost insolvenčního soudu svolat v rozhodnutí o úpadku schůzi věřitelů. Ta však může být v rámci oddlužení svolána na návrh nadpoloviční většiny všech věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše činí zároveň nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek.³¹ Mezi insolvenčním a správcem však probíhá osobní jednání, na kterém se zjišťuje stanovisko dlužníka k jednotlivým

---

²⁴ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 797

²⁵ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1158

²⁶ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 580-581

²⁷ Srov. § 336 odst. 1 IZ

²⁸ WINTEROVÁ, 2018, op. cit., s. 208-209

²⁹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 274

³⁰ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, č. 64/2017 Dz.

³¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 274

pohledávkám.³² Přezkum pohledávek se tak realizuje prostřednictvím zprávy o přezkumu, kterou na základě uskutečněného osobního jednání zpracovává insolvenční správce.³³ Pohledávky řádně a včasně přihlášené přezkoumává insolvenční správce.³⁴ Osobní jednání je na rozdíl od přezkumného jednání neveřejné a může se ho účastnit pouze insolvenční správce a dlužník, popřípadě i zástupce dlužníka.³⁵

O termínu a místě osobního jednání, jakož i o všech jeho změnách, musí insolvenční správce informovat insolvenční soud bez zbytečného odkladu³⁶ a dlužníka alespoň 7 dní předem dnem jeho konání.³⁷ Pokud je dlužník v insolvenčním řízení právně zastoupen, vyrozumí insolvenční správce o termínu a místě i právního zástupce. Místem osobního jednání je zpravidla provozovna insolvenčního správce nebo bydliště dlužníka.³⁸

Insolvenční správce na osobním jednání poučí dlužníka o průběhu tohoto jednání a o průběhu přezkoumání přihlášených pohledávek a o tom, že je dlužník oprávněn popírat pravost, výši a pořadí, přičemž mu vysvětlí také účinky daného popření. Poté insolvenční správce přistoupí k samotnému přezkumu přihlášených pohledávek, kdy označí každou přihlášku pohledávky zvlášť dle seznamu přihlášených pohledávek a sdělí dlužníkovi podstatný obsah každé pohledávky. Stanovisko dlužníka a insolvenčního správce, zda pohledávku popírá či nepopírá, je zaznamenáno v seznamu přihlášených pohledávek. Dále by měl insolvenční správce informovat dlužníka o podmínkách, které musí být splněny pro schválení oddlužení. Pro případ, že by oddlužení nebylo soudem schváleno, měl by insolvenční správce od dlužníka na osobním jednání zjistit, zda v daném případě navrhuje způsobem řešení úpadku konkurs. Dlužník by měl být též poučen o jeho povinnostech po schválení oddlužení podle § 412 IZ.³⁹ Insolvenční správce s dlužníkem dále probírá jeho osobní a majetkové poměry, jakož i jeho možnost navrhnout, aby mu byly stanoveny nižší než zákonem určené splátky.⁴⁰ Insolvenční správce sepisuje o průběhu jednání s dlužníkem záznam. Záznam musí být oběma přítomnými podepsán.⁴¹

Insolvenční správce i dlužník mohou měnit své stanovisko k jednotlivým pohledávkám stejným způsobem jako v konkursu. Po skončení osobního jednání, kterým je zároveň skončeno

---

³² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1110

³³ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1610

³⁴ SPRINZ, 2019, op. cit. s. 1110

³⁵ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 126

³⁶ Srov. § 9 písm. b) vyhlášky č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce

³⁷ Srov. § 410 odst. 2 věta za středníkem IZ

³⁸ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 945

³⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1111

⁴⁰ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 126

⁴¹ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1610-1611

přezkumné jednání, lze změnit stanovisko pouze formou zpětvzetí uplatněného popření.⁴² Po skončení osobního jednání dlužník rovněž nemůže žádat o stanovení nižších splátek a navrhnout alternativní řešení úpadku konkursem.⁴³

Nedostaví-li se dlužník k osobnímu jednání, ztrácí tím možnost uplatnit popěrné právo, žádat o snížení výše splátek či navrhnout řešení úpadku konkursem pro případ nemožnosti provést oddlužení. Zákon neurčuje okamžik skončení přezkumného jednání v situaci, kdy se dlužník k jednání nedostavil. Setkáme se například s názorem, že dochází ke skončení uplynutím dne, kdy se mělo osobní jednání konat. Vyřešení této otázky je důležité zejména z důvodu, že může věřitel měnit výši své pohledávky pouze do skončení přezkumného jednání.⁴⁴ V praxi je neúčast dlužníka posuzována zpravidla tak, že dlužník neposkytuje insolvenčnímu správci potřebnou součinnost a ve většině případů to vede ke skončení řízení.

Zprávu o přezkumu včetně příloh zasílá insolvenční správce soudu ke schválení. Insolvenční soud přezkoumá zprávu o přezkumu a vyrozumí o ní věřitele zveřejněním vyhlášky v insolvenčním rejstříku.⁴⁵ Proti zprávě o přezkumu lze podávat námitky. Věřitelé tak mají v rámci oddlužení práva zachována, ačkoliv přezkumné řízení u soudu neprobíhá a zpravidla se ani nesvolává schůze věřitelů.⁴⁶ Námitky proti zprávě o přezkumu jsou významné z hlediska toho, jak o zprávě rozhodne. Pokud námitky podány nebudou nebo budou nedůvodné, lze zprávu o přezkumu schválit. Jsou-li námitky důvodné, může insolvenční soud nařídit doplnění nebo změnu zprávy o přezkumu nebo zprávu o přezkumu zcela odmítnout a nařídí insolvenčnímu správci vypracování nové zprávy. Změnu, doplnění nebo vypracování nové zprávy však může soud nařídit dle svého uvážení i přesto, že námitky nebyly podány. O zprávě o přezkumu rozhoduje soud nejpozději v rozhodnutí o schválení nebo neschválení oddlužení.⁴⁷

Mezi povinné přílohy zprávy o přezkumu náleží záznam o jednání s dlužníkem, seznam přihlášených pohledávek a doklad o písemném vyrozumění věřitele, jehož nevykonatelná pohledávka byla popřena.⁴⁸ V seznamu přihlášených pohledávek jsou vyznačeny stanoviska dlužníka a insolvenčního správce. Insolvenční správce musí zpracovat a zaslat soudu zprávu o přezkumu včetně jejích příloh ve lhůtě do 2 měsíců od uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek. Tuto lhůtu může insolvenční soud na základě odůvodněné žádosti insolvenčního správce prodloužit. Zprávu podává na předepsaném elektronickém formuláři. Spolu se zprávou o

---

⁴² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 535

⁴³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 946

⁴⁴ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1610-1611

⁴⁵ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 946

⁴⁶ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1110

⁴⁷ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1111

⁴⁸ Srov. § 19 odst. 2 vyhlášky č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení

přezkumu je soudu zasílána též zpráva pro oddlužení. Ve zprávě o přezkumu poskytne insolvenční správce stručné informace o tom, jak proběhlo přezkoumání přihlášených pohledávek a jaký je jeho výsledek s tím, že odkáže na jednotlivé přílohy s detailními informacemi, zejména na záznam o jednání s dlužníkem, který obsahuje průběh osobního jednání s dlužníkem a průběh přezkumu pohledávek, a na seznam přihlášených pohledávek s výsledkem tohoto přezkumu.⁴⁹

1.4. Seznam přihlášených pohledávek

Insolvenční správce sestavuje seznam na základě podaných přihlášek. Do seznamu insolvenční správce k jednotlivým pohledávkám zapisuje, zda je popírá nebo nepopírá. Při přezkumném jednání se do seznamu zapisuje případná změna stanovisek. Takto upravený seznam dále obsahuje výsledek přezkumného jednání, a to způsobem, že je u každé jednotlivé pohledávky označeno, zda je zjištěna nebo popřena spolu s uvedením důvodu popření.⁵⁰ Seznam přihlášených pohledávek průběžně sestavuje a doplňuje insolvenční správce tak, aby byl dokončen co nejdříve po uplynutí lhůty k podání přihlášek a s dostatečným předstihem před přezkumným jednáním. Dlužník i přihlášení věřitelé mohou nahlížet do seznamu včetně příloh přihlášek a do účetnictví nebo evidence dlužníka. Účastníci insolvenčního řízení mohou taktéž nahlížet do soudního spisu, vyjma protokolu o hlasování.⁵¹

Do seznamu insolvenční správce nezařazuje pohledávky, ke kterým se nepřihlíží, pohledávky vyloučené z uspokojení a další pohledávky, u kterých to stanoví zákon.⁵² Těmito dalšími pohledávkami jsou zejména pohledávky za majetkovou podstatou a jim postavené na roveň, pohledávky, které se považují za přihlášené (například pohledávka manžela dlužníka vzniklá po prohlášení konkursu vypořádáním společného jmění manželů), přihlášky osob podle § 183 IZ za podmínky podle § 191 odst. 1 IZ a dále přihlášky vzaté zpět podle § 184 IZ.⁵³ Pohledávky, ke kterým se v insolvenčním řízení nepřihlíží, jsou zejména pohledávky nepřezkoumatelné podle § 188 odst. 2 IZ a pohledávky podané opožděně podle § 173 odst. 1 IZ.⁵⁴ Nadto je vhodné zmínit, že po podání přihlášky věřitelem insolvenční soud nejprve zkoumá, zda byla podána včas, účinným způsobem a na formuláři. Pokud jsou tyto podmínky splněny

---

⁴⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1110-1111

⁵⁰ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 754

⁵¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 389

⁵² Srov. § 189 odst. 1 věta druhá IZ

⁵³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 388

⁵⁴ KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, STRNAD, Zdeněk, ZRŮST, Lukáš, ŽIŽLAVSKÝ, Michal. Insolvenční zákon: Komentář. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 743

(případně jsou věřitelem odstraněny nedostatky přihlášky), je až poté stejnopis přihlášky včetně příloh doručen insolvenčnímu správci.⁵⁵

Náležitosti seznamu přihlášených pohledávek včetně povinných příloh jsou stanoveny v ustanovení § 189 IZ a § 9 vyhlášky č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení.

Insolvenční správce musí sestavený seznam přihlášených pohledávek předložit na insolvenčnímu soudu tak, aby byl zveřejněn v insolvenčním rejstříku nejpozději 15 dnů před přezkumným jednáním. Pokud se přezkumné jednání koná do 30 dnů po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, zveřejňuje se nejpozději 10 dnů před přezkumným jednáním. Je-li úpadek dlužníka řešen oddlužením, předkládá insolvenční správce seznam přihlášených pohledávek společně se zprávou o přezkumu.⁵⁶ Seznam musí být předložen na elektronickém formuláři, který sestává z přehledového listu, přezkumného listu pro nezajištěného věřitele a přezkumného listu pro zajištěného věřitele.⁵⁷

Upravený seznam, ve kterém jsou uvedeny konkrétní údaje o popření pohledávky (tedy zda byla popřena, z jakého důvodu a v jakém rozsahu), je využíván v případném incidenčním sporu o určení pravosti, výše nebo pořadí.⁵⁸ V upraveném seznamu poté insolvenční správce poznamenává výsledek tohoto incidenčního sporu.⁵⁹ Zároveň slouží v rámci konkursu jako podklad pro konečnou zprávu a rozvrhové usnesení a v rámci oddlužení jako podklad pro uspokojování věřitelů. Z upraveného seznamu vydává insolvenční soud na žádost věřitele výpis, kterým může následně prokazovat, že jeho pohledávka byla zjištěna.⁶⁰ Někteří věřitele činí výpisy zejména z daňového hlediska pro snížení základu daně.⁶¹ Upravený seznam přihlášených pohledávek se za podmínek podle § 192 odst. 3 IZ stává exekučním titulem, a to v rozsahu, v jakém byla pohledávka zjištěna, ale neuspokojena a jen pokud dlužník takovou pohledávku nepopřel co do pravosti nebo výše.⁶²

---

⁵⁵ MARŠÍKOVÁ, Jolana. Odstranění vad přihlášek, sestavení seznamu přihlášek. Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2021. Online. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/33/odstraneni-vad-prihlasek-sestaveni-seznamu-prihlasek-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jvU44Eltu6PFtUmJs0KVDbHZYzsNj30y5Pkda/> [cit. 2024-11-22]

⁵⁶ Srov. § 189 odst. 3 IZ

⁵⁷ Srov. § 9 odst. 1 vyhlášky č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení

⁵⁸ RICHTER, Ondřej. Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 226-227

⁵⁹ Srov. § 201 odst. 3 IZ

⁶⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 226-227

⁶¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 406

⁶² RICHTER, 2014, op. cit., s. 227

1.4.1. Obrana věřitele proti nezařazení do seznamu

O tom, které pohledávky se nezařazují na seznam přihlášených pohledávek, bylo pojednáno v nadřazené podkapitole 1.4.

Insolvenční správce rozhoduje o tom, které pohledávky nebudou zařazeny na seznam přihlášených pohledávek. Jelikož takové nezařazení má za následek vyloučení pohledávky z jejího přezkoumání na přezkumném jednání, a tím i vyloučení jejího zjištění, má věřitel k dispozici prostředky k obraně proti rozhodnutí o nezařazení do seznamu.⁶³

Mezi pohledávky, které se na seznam nezařazují, náleží pohledávky, ke kterým se nepřihlíží. Takovou pohledávku insolvenční soud odmítne podle § 185 IZ. Věřitel se v takovém případě může bránit podáním odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí pohledávky.⁶⁴

V situaci, kdy by nebyla pohledávka zařazena na seznam z důvodu, že ji insolvenční správce posoudil jako pohledávku vyloučenou z uspokojení podle § 170 IZ, byly judikovány dva možné postupy. Podle prvního postupu by měla být pohledávka vyloučená z uspokojení soudem odmítnuta. Věřitel má pak možnost proti rozhodnutí o odmítnutí podat odvolání. Podle druhého postupu by měl insolvenční správce vyzvat insolvenční soud o nezařazení této pohledávky do seznamu. Insolvenční soud může buď v rámci jeho dohlédací činnosti uložit insolvenčnímu správci, aby pohledávku na seznam zařadil, nebo takovou povinnost neuloží s tím, že vyzve věřitele dotčené pohledávky k podání návrhu na zařazení pohledávky do seznamu. K podání návrhu mu poskytne přiměřenou lhůtu. Insolvenční soud rozhoduje o návrhu věřitele, který nesouhlasí s nezařazením jeho pohledávky na seznam, usnesením, proti kterému může věřitel podat též odvolání. Vzhledem k tomu, že oba uvedené postupy nakonec vedou k možnosti věřitele odvolat se proti rozhodnutí insolvenčního soudu, je ekonomicky vhodnější zvolit postup prostřednictvím výzvy věřitele k podání návrhu, jelikož by v případě jeho kladného posouzení nemusel věřitel vůbec zahajovat odvolací řízení.⁶⁵

1.5. Popření pohledávky

Popěrný úkon je procesním úkonem, musí ho proto učinit oprávněný subjekt, musí být učiněn včas a musí obsahovat veškeré náležitosti stanovené zákonem. Dále musí být popěrný úkon projednatelný, což znamená, že musí být odůvodněný, srozumitelný a přezkoumatelný.⁶⁶

---

⁶³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 170-171

⁶⁴ RICHTER, 2014, op. cit., s. 171

⁶⁵ RICHTER, 2014, op. cit., s. 171-172

⁶⁶ RICHTER, 2014, op. cit., s. 204

Popěrným úkonem jsou uplatňovány námitky proti pravosti, výši nebo pořadí pohledávky, popřípadě proti právu na uspokojení pohledávky ze zajištění.⁶⁷

1.5.1. Podmínky a postup

Ohledně náležitostí popěrného úkonu platí přiměřeně ustanovení § 42 odst. 4 OSŘ. Z popěrného úkonu musí být tedy patrné, kterému soudu je určen, kdo úkon činí, které věci se týká a co popřením pohledávky sleduje, tedy zda je úkonem popírána pravost, výše nebo pořadí pohledávky, případně zda jsou tyto úkony vzájemně kombinovány. Popěrný úkon musí být také datován a podepsán.⁶⁸ Popírající subjekt by měl dále popěrný úkon odůvodnit, tedy upřesnit, jaké konkrétní námitky proti pohledávce uplatňuje. Zvláštní náležitosti popěrného úkonu jsou insolvenčním zákonem stanoveny pro případ popření výše a pořadí pohledávky. Při popření výše pohledávky musí popírající subjekt vedle obecných náležitostí uvést skutečnou výši popřené pohledávky, tedy v jaké výši by měla být ve skutečnosti pohledávka dle popírajícího subjektu. Při popření pořadí pohledávky je potřeba uvést skutečné pořadí pohledávky, tedy v jakém pořadí by měla být ve skutečnosti pohledávka dle popírajícího subjektu. Na popěrný úkon se taktéž přiměřeně užíje § 41 odst. 2 OSŘ, dle kterého je pro určení, zda byla pohledávka popřena co do pravosti, výše nebo pořadí, rozhodující obsah popření, a nikoliv označení popěrného úkonu.⁶⁹

Osoby, kterým je podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech autorizované konverzi dokumentů, zřizována datová schránka bez žádosti, musí činit veškerá podání jen v elektronické podobě do datové schránky soudu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým postupem.⁷⁰ Tato povinnost se uplatňuje také na zástupce osoby, která podání činí. Pokud tedy například věřitel, popřípadě jeho zástupce, jež má povinně zřízenou datovou schránku, učiní popěrný úkon v listinné podobě, k popěrnému úkonu se nebude přihlížet. Nebude se k němu přihlížet dále i v případě, že popěrný úkon nebude podán na předepsaném elektronickém formuláři.⁷¹

To, zda insolvenční správce, dlužník nebo věřitel pohledávku popírá nebo nepopírá, uvádí insolvenční správce u každé jednotlivé pohledávky v seznamu přihlášených pohledávek.

Dlužník v rámci konkursu vyjadřuje své stanovisko k pohledávkám (tedy zda pohledávku popírá nebo nepopírá) již před přezkumným jednáním. Jeho stanovisko zapíše insolvenční správce do seznamu přihlášených pohledávek, který následně doručí insolvenčnímu soudu ke

---

⁶⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2009, sp.zn. 1 VSPH 385/2009-B-63, KSCB 27 INS 1466/2008

⁶⁸ SPRINZ, 2019, op. cit., s.533

⁶⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 195-196

⁷⁰ Srov. § 80a odst. 1 IZ

⁷¹ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 126

zveřejnění v insolvenčním rejstříku.⁷² Následně se koná přezkumné jednání u insolvenčního soudu, na kterém může insolvenční správce i dlužník své stanovisko změnit. Insolvenční správce zapisuje do protokolu konkrétní popěrné úkony, který byly provedeny při přezkumném jednání, jehož výsledek následně zaznamenává do seznamu přihlášených pohledávek.⁷³ Po skončení přezkumného jednání již není možné učinit popěrný úkon; k opožděně učiněnému popěrnému úkonu se nepřihlíží a je následně insolvenčním soudem odmítnut.⁷⁴ V rámci oddlužení dlužník vyjadřuje své stanovisko k jednotlivým pohledávkám při osobním jednání s insolvenčním správcem. Jeho stanovisko je při osobním jednání insolvenčním správcem zapsáno do seznamu přihlášených pohledávek, který musí být dlužníkem podepsán. Stanovisko dlužníka insolvenční správce rovněž zaznamená i v následně vyhotovované zprávě o přezkumu.⁷⁵ Své stanovisko by měl dlužník náležitě odůvodnit a předložit důkazy k prokázání svých tvrzení.

Podmínky pro popření pohledávek jsou přísnější u přihlášených věřitelů, jelikož se jejich popěrný úkon později stává žalobou. Musí proto taktéž splňovat náležitosti žaloby podle § 79 odst. 1 OSŘ a musí být učiněn na stanoveném formuláři. Pokud věřitel doručí soudu obsahově nesprávný nebo neúplný popěrný úkon, insolvenční soud, aniž by věřitele vyzval k odstranění vad podání, popěrný úkon usnesením odmítne, a to nejpozději při přezkumném jednání.⁷⁶ Stejný osud má taktéž opožděně učiněný popěrný úkon věřitele.⁷⁷ Ustanovení § 192 odst. 2 IZ upravuje možnost věřitele měnit důvod vzniku přihlášené pohledávky, její výši či pořadí, a to až do přezkoumání jím přihlášené pohledávky. Konkrétní důvody, na základě kterých mohou oprávněné subjekty pohledávku popřít, jsou podrobně uvedeny v kapitole č. 3.

1.5.2. Zpětvzetí popření

Insolvenční zákon zakotvuje v ustanovení § 192 odst. 1 IZ možnost popírajícím subjektům, aby vzali své popření zpět.

“Zpětvzetí popření pohledávky by mělo být učiněno písemně a musí být učiněno vůči insolvenčnímu soudu.”⁷⁸

Jestliže popěrný úkon dlužníka nemá žádný vliv na zjištění pohledávky, může dlužník vzít zpět své popření kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení.⁷⁹ Popře-li insolvenční správce

---

⁷² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 10. 2010, č.j. 3 VSPH 410/2010, MSPH 99 INS 2579/2009

⁷³ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 754

⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.11.2012, sp.zn. 29 ICdo 17/2012

⁷⁵ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1110-1111

⁷⁶ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 560

⁷⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.11.2012, sp.zn. 29 ICdo 17/2012

⁷⁸ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 757

⁷⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 535

nebo dlužník, jehož popěrný úkon má vliv na zjištění pohledávky, nevykonatelnou pohledávku co do pravosti nebo výše nebo kteroukoli pohledávku co do pořadí, mohou popírající subjekty vzít své popření zpět pouze po dobu, kdy se k této popřené pohledávce přihlíží. To znamená, že popírající subjekty musí vzít své popření zpět buď do marného uplynutí lhůty k podání incidenční žaloby ze strany věřitele, nebo do nabytí právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o této incidenční žalobě, je-li věřitelem podána včas.⁸⁰ Popře-li insolvenční správce nebo dlužník, jehož popěrný úkon má vliv na zjištění pohledávky, vykonatelnou pohledávku co do pravosti nebo výše, mohou popírající subjekty projevit změnu svého stanoviska nepodáním odporové žaloby podle § 199 odst. 1 IZ. Pokud učiní zpětvzetí až po podání odporové žaloby, bude se již jednat o zpětvzetí žaloby, po němž insolvenční soud zastaví řízení o odporové žalobě.⁸¹ Jestliže pohledávku popře věřitel, může vzít svůj popěrný úkon zpět jen po dobu, po kterou se na jeho úkon nehledí jako na odporovou žalobu ve smyslu § 201 odst. 5 IZ. Pokud učiní zpětvzetí později, bude se již jednat o zpětvzetí žaloby.⁸²

Pokud bylo popření vzato účinně zpět (a pohledávka nebyla popřena jiným z popírajících subjektů), vydá insolvenční soud usnesení o dodatečném zjištění popřené pohledávky.⁸³ Bylo-li však učiněno zpětvzetí v době, kdy se k pohledávce již nepřihlíží, nedojde ke zjištění pohledávky.⁸⁴

1.6. Zjištění pohledávky

„Zjištění pohledávky na přezkumném jednání má stejné účinky jako pravomocné kladné rozhodnutí o pohledávce.“⁸⁵ Z toho vyplývá, že je zjištění pohledávky konečné, v podstatě nezvratné a je závazné pro účastníky insolvenčního řízení, insolvenčního správce i soud.⁸⁶ Jednou z výjimek je například pokyn insolvenčního soudu v rámci jeho dohlédací činnosti insolvenčnímu správce, aby po již proběhlém přezkumném jednání zaslal věřiteli výzvu k opravě či doplnění přihlášky pohledávky podle § 188 odst. 2 IZ, pokud nebylo možné přihlášku přezkoumat pro její vady nebo neúplnost a z toho důvodu neměla být ani přezkoumána na přezkumném jednání.⁸⁷ Pohledávka, která se v insolvenčním řízení pokládá za zjištěnou, je

---

⁸⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009. sp. zn. 29 NSCR 18/2009, MSPH 88 INS 3697/2008

⁸¹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 535

⁸² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 535

⁸³ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 757

⁸⁴ RICHTER, 2014, op. cit., s. 196-197

⁸⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2017, č.j. 2 VSPH 829/2017-B-36, KSPL 27 INS 11858/2015

⁸⁶ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 9. 2017, č.j. 1 VSOL 590/2017-B-10, KSOS 33 INS 15052/2016

⁸⁷ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 550

následně v rámci insolvenčního řízení uspokojována.⁸⁸ Se zjištěnou pohledávkou je taktéž spjata plné hlasovací právo na schůzi věřitelů.⁸⁹

Pohledávka je zjištěna tehdy, pokud nebyla popřena insolvenčním správcem ani žádným přihlášeným věřitelem. Ustanovení § 201 odst. 1 písm. a) IZ vynechává skutečnost, že popěrný úkon dlužníka má v reorganizaci a v oddlužení shodné účinky jako popěrný úkon insolvenčního správce a má vliv na zjištění pohledávky.⁹⁰ Popření pohledávky jiným přihlášeným věřitelem má vliv na zjištění pohledávky v konkursu a v oddlužení, nikoliv při reorganizaci.⁹¹

Jestliže byla pohledávka popřena pouze věřitelem, avšak jeho popření bylo insolvenčním soudem odmítnuto, je pohledávka taktéž zjištěna.⁹²

Byla-li pohledávka popřena a toto popření tvoří překážku pro její zjištění, lze odstranit tuto překážku zpětvzetím tohoto popření.⁹³ Po zpětvzetí popření se k pohledávce v insolvenčním řízení i nadále přihlíží.⁹⁴ O zpětvzetí popření více v podkapitole 1.5.2.

Pohledávka může být zjištěna i přesto, že byla popřena s účinky na její zjištění a toto popření nebylo vzato zpět, a to tak, že se o popření pohledávky žalobou zahájí incidenční spor o určení pravosti, výše nebo pořadí, v rámci něž insolvenční soud vydává rozhodnutí, právě kterým dojde ke zjištění pohledávky.⁹⁵

Co se týká vykonatelných pohledávek, i ty jsou uspokojovány v rámci insolvenčního řízení až na základě přezkumu a následného zjištění, nikoliv na základě exekučního titulu zakládajícího jejich vykonatelnost.⁹⁶ Popře-li insolvenční správce vykonatelnou pohledávku, dojde k jejímu zjištění také tehdy, pokud insolvenční správce nepodá včas určovací žalobu nebo určovací žalobu podá, avšak ta bude insolvenčním soudem následně zamítnuta nebo o určovací žalobě skončí řízení jinak než rozhodnutím ve věci samé.⁹⁷ Opožděnou určovací žalobu insolvenční soud ve smyslu § 160 odst. 4 IZ odmítne usnesením. I v tomto případě insolvenční zákon v ustanovení § 201 odst. 2 IZ vynechal skutečnost, že může být vykonatelná pohledávka popřena též dlužníkem s účinky na její zjištění, a to v rámci reorganizace a oddlužení.⁹⁸

---

⁸⁸ RICHTER, 2014, op. cit., s. 279

⁸⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 563

⁹⁰ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 793

⁹¹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 281

⁹² Srov. § 201 odst. 1 písm. b) IZ

⁹³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 281

⁹⁴ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 765

⁹⁵ RICHTER, 2014, op. cit., s. 281

⁹⁶ RICHTER, 2014, op. cit., s. 279

⁹⁷ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 765

⁹⁸ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 793

Může ovšem nastat situace, že účinně zjištěná pohledávka následně zanikne a stane se tak pohledávkou spornou. Zaniklou pohledávku by měl věřitel vzít bez zbytečného odkladu zpět, a to buď zcela nebo jen částečně v rozsahu zániku jeho pohledávky. Pokud tak nepostupuje, insolvenční soud vydá rozhodnutí podle § 186 odst. 1 IZ, kterým bude ukončena jeho účast v insolvenčním řízení. Podnět k vydání rozhodnutí podle § 198 odst. 1 IZ může podat insolvenční správce. Proti takovému rozhodnutí není přípustné odvolání, avšak věřitel se může žalobou domáhat určení, že jeho pohledávka trvá i nadále.⁹⁹

---

⁹⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 279-280

2. Subjekty oprávněné popřít přihlášenou pohledávku

„Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé; popření pohledávky lze vzít zpět.“¹⁰⁰

Přihlášeným věřitelům náleží popěrné právo až od novely insolvenčního zákona účinné od 31. 3. 2011,¹⁰¹ a to na základě nálezu Ústavního soudu, který označil omezení popěrného práva věřitelů za protiústavní.¹⁰²

Insolvenční správce, dlužník a věřitelé uplatňující svá práva vůči dlužníku jsou procesními subjekty insolvenčního řízení.¹⁰³ Pouze procesním subjektům, taxativně vyjmenovaným v § 9 IZ, jsou insolvenčním zákonem přiznána práva a povinnosti v rámci insolvenčního řízení.¹⁰⁴ Insolvenčnímu soudu proto popěrné právo nenáleží, přičemž ani nemůže při výkonu dohlédací činnosti ve smyslu § 10 písm. b) a § 11 IZ insolvenčnímu správci uložit, aby k pohledávkám zaujal určitý postoj.¹⁰⁵

2.1. Insolvenční správce

Insolvenční správce je zvláštním procesním subjektem insolvenčního řízení, a to od jeho ustanovení do zproštění jeho funkce insolvenčním soudem.¹⁰⁶ Není však účastníkem insolvenčního řízení s výjimkou případů, kdy je rozhodováno o jeho právech a povinnostech ve smyslu § 15 IZ. V insolvenčním řízení má samostatné postavení, není tedy ani zástupcem dlužníka ani zástupcem věřitelů.¹⁰⁷

Oprávnění k výkonu činnosti insolvenčního správce má fyzická osoba nebo veřejná obchodní společnost, a to na základě povolení Ministerstva spravedlnosti ČR,¹⁰⁸ popřípadě zahraniční společnost, které vzniklo právo vykonávat činnost insolvenčního správce.¹⁰⁹ Dnem nabytí právní moci rozhodnutí o povolení vzniká osobě právo vykonávat činnost insolvenčního správce. Po nabytí právní moci je taktéž osoba zapsána jako insolvenční správce do seznamu insolvenčních správců.¹¹⁰ Ke kontrole plnění jeho povinností v rámci insolvenčního řízení jsou

---

¹⁰⁰ Srov. § 192 odst. 1 IZ

¹⁰¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 395

¹⁰² Nález Ústavního soudu ze dne 1.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS 14/10

¹⁰³ Srov. § 9 IZ

¹⁰⁴ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 38

¹⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sp.zn. 29 NSCR 63/2011, KSPL 54 INS 9511/2010

¹⁰⁶ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 43

¹⁰⁷ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 59

¹⁰⁸ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 13

¹⁰⁹ Srov. § 2 odst. 2 zákona č. 312/2006, o insolvenčních správcích

¹¹⁰ STANISLAV, Antonín, KOZÁK, Jan, SIGMUND, Adam. Zákon o insolvenčních správcích. Komentář. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, s. 17

pověřeny insolvenční soudy.¹¹¹ Ministerstvo spravedlnosti ČR pak dohlíží na to, zda insolvenční správce i nadále splňuje podmínky pro výkon jeho činnosti a zda plní povinnosti podle zákona o insolvenčních správcích.¹¹²

Insolvenční správce je vybírán při jeho ustanovení ze seznamu insolvenčních správců vedeném Ministerstvem spravedlnosti, a to předsedou insolvenčního soudu. Výběr probíhá podle pořadí určeného datem zápisu sídla nebo provozovny insolvenčního správce do seznamu insolvenčních správců.¹¹³ Insolvenční soud musí ustanovit insolvenčního správce nejpozději v rozhodnutí o úpadku.¹¹⁴

Insolvenční správce je povinen svědomitě a s odbornou péčí přezkoumat přihlášené pohledávky a uvést, zda pohledávky popírá nebo nepopírá. Je-li k popření pohledávky dán důvod a lze-li s vysokou pravděpodobností předpokládat, že bude popření pohledávky úspěšné, má insolvenční správce povinnost takovou pohledávku popřít.¹¹⁵ Přezkum pohledávek náleží do výlučné působnosti insolvenčního správce, do které nemůže nikdo jakkoliv zasahovat.¹¹⁶ Pohledávky přezkouvává zejména podle účetnictví dlužníka nebo jeho evidence a dále podle příloh přihlášek a jiných nezbytných dokladů. Může též vyzvat věřitele k doplnění příloh, aby mohl přihlášku řádně přezkoumat podle dostatečného objemu informací. Pohledávky by měl insolvenční správce přezkoumávat chronologicky. V opačném případě musí insolvenčnímu soudu zdůvodnit, z jakého důvodu tak neučinil, a to zejména, pokud nejsou do doby konání přezkumného jednání přezkoumány všechny přihlášky.¹¹⁷ Aby insolvenční správce předcházel incidenčním sporům, je vhodné, aby insolvenční správce informoval věřitele o tom, že zvažuje popření jeho pohledávky a jaké nedoložené skutečnosti nebo doklady k popření povedou.¹¹⁸ Poté je již na zvážení věřitele, zda chybějící informace doplní.¹¹⁹

Oproti popření pohledávky dlužníkem má popěrný úkon insolvenčního správce vždy vliv na zjištění pohledávky. Jeho popěrné právo je ze všech procesních subjektů nejméně omezeno.¹²⁰ Současně je jediným procesním subjektem, jehož popěrný úkon má vliv na hlasovací právo věřitele popřené pohledávky. Obecně platí, že věřitel insolvenčním správcem popřené

---

¹¹¹ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 13

¹¹² ŠNOBLOVÁ, Zuzana, NĚMČÁK, Vítězslav. Insolvenční správce. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 208

¹¹³ SMOLÍK, Petr. Oddlužení v právním řádu ČR. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 69

¹¹⁴ Srov. § 27 odst. 1 IZ

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2021, sp.zn. 29 ICdo 38/2019

¹¹⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 8. 2014, č.j. 1 VSPH 1552/2014-B-16, KSUL 74 INS 10173/2014

¹¹⁷ RICHTER, Martin, BENÝŠEK, Jan, ČUJAN, Radomír a kol. Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, s. 451-452

¹¹⁸ Srov. § 9 písm. d) vyhlášky č. 121/2019, o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce

¹¹⁹ RICHTER, Martin, BENÝŠEK, Jan, ČUJAN, Radomír a kol. Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, s. 451-452

¹²⁰ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 395

pohledávky nemůže v rozsahu popření hlasovat. Věřitel popřené pohledávky by však mohl v rozsahu popření hlasovat, pokud by o tom rozhodla schůze věřitelů, popřípadě insolvenční soud.¹²¹

Jestliže insolvenční správce popřel pohledávku věřitele a byl následně na schůzi věřitelů odvolán ze své funkce, je zpravidla insolvenčním soudem ustanoven do funkce odděleného insolvenčního správce. Jako oddělený správce pak povede incidenční spory ohledně jím popřených pohledávek.¹²²

2.2. Dlužník

Dlužník je jedním ze základních procesních subjektů insolvenčního řízení a je zároveň vždy jeho účastníkem, a to od počátku do konce řízení. Dlužník musí figurovat v každém insolvenčním řízení; bez něj není možné vést řízení.¹²³

Od 1. 1. 2014 na základě revizní novely insolvenčního zákona mohou manželé podat společný návrh na povolení oddlužení. V rámci insolvenčního řízení se na ně hledí jako na jediného dlužníka s jednou majetkovou podstatou. Podání společného návrhu je jejich právo, nikoli však povinnost. Pro jednoho z manželů může být například vhodnější podat návrh na povolení bez druhého manžela, pokud jeho dluhy vznikly převážně před uzavřením manželství.¹²⁴ V případě rozvodu manželů v průběhu jejich společného oddlužení se i nadále považují za jednoho dlužníka.¹²⁵ V praxi může například nastat situace, při které jeden z manželů přestane plnit své povinnosti a měsíční splátky hradí pouze druhý z manželů. V takové situaci je na doporučení insolvenčního správce a zvážení soudu, zda dlužníkovi přizná či nepřizná osvobození od placení zbylých dluhů. Vždy je však rozhodování stejně ohledně obou manželů (i rozvedených).

Dlužník je před přezkumným jednáním vyzván insolvenčním správcem k vyjádření k jednotlivým přihlášeným pohledávkám, tedy k vyjádření, zda pohledávku popírá nebo nepopírá. Jeho stanovisko je poté zapsáno do seznamu přihlášených pohledávek, přičemž změnit ho může do doby, než je pohledávka konečně přezkoumána na přezkumném jednání.¹²⁶

Účinky popření pohledávky dlužníkem se odlišují v závislosti na způsobu řešení úpadku dlužníka. Popěrný úkon co do pravosti či výše však má vždy ten účinek, že po zrušení konkursu

---

¹²¹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 198

¹²² MORAVEC, 2021, op. cit., s. 96

¹²³ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 38-39

¹²⁴ SMOLÍK, 2016, op. cit., s. 256-257

¹²⁵ Srov. § 394a odst. 3 IZ

¹²⁶ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 122

není upravený seznam přihlášených pohledávek v rozsahu popření exekučním titulem. Tento účinek nemůže věřitel nijak změnit.¹²⁷ S ohledem na uvedené by pro dlužníka bylo výhodnější alespoň nevykonatelné pohledávky vždy popírat, právě proto, aby se z nich po skončení řízení nestal vykonatelný exekuční titul. Nicméně autorka je toho názoru, že takovéto účelové a nijak neodůvodněné popírání pohledávek by v případě řešení úpadku oddlužením mohlo být posouzeno jako nepoctivé jednání dlužníka.

Při řešení úpadku konkursem nemá popěrný úkon dlužníka žádný vliv na zjištění pohledávky věřitele.¹²⁸ Je tomu tak zejména proto, že dispoziční oprávnění v konkursu přechází z dlužníka na insolvenčního správce. Naopak v oddlužení a v reorganizaci zůstává osobou s dispozičními oprávněními dlužník a insolvenční správce v podstatě vykonává kontrolní pravomoci.¹²⁹ Je-li úpadek dlužníka řešen reorganizací, má jeho popěrný úkon stejný vliv na zjištění pohledávky jako má popěrný úkon insolvenčního správce. Platí pro něj tedy obdobně ustanovení o zjištění pohledávky týkající se insolvenčního správce. Popěrný úkon dlužníka je však účinný až dnem, kdy nastaly účinky povolení reorganizace.¹³⁰ Pokud je pro zjištěný úpadek dlužníka stanoven jako způsob řešení oddlužení, má jeho popěrný úkon taktéž stejný vliv na zjištění pohledávky jako má popěrný úkon insolvenčního správce. I zde platí obdobně ustanovení o zjištění pohledávky insolvenčním správcem. Popěrný úkon dlužníka je však účinný až dnem, kdy nastaly účinky schválení oddlužení.¹³¹ Účinky popěrného úkonu dlužníka trvají jen po dobu schváleného oddlužení. Dojde-li proto k přeměně oddlužení v konkurs, přestane mít popěrný úkon dlužníka vliv na zjištění pohledávky.¹³²

Popírá-li dlužník nevykonatelnou pohledávku, podává v rámci oddlužení a reorganizace žalobu vždy věřitel proti dlužníkovi.¹³³ Popírá-li dlužník vykonatelnou pohledávku přiznanou pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, má dlužník omezeny důvody pro popření pravosti a výše. Dlužník může v tomto případě uplatnit pouze skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce z důvodu, že pohledávka zanikla nebo je promlčená.¹³⁴

---

¹²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2018, sp.zn. 29 ICdo 121/2016

¹²⁸ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 395

¹²⁹ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 757

¹³⁰ Srov. § 336 odst. 2 IZ

¹³¹ Srov. § 410 odst. 5 IZ

¹³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2018, sp.zn. 29 ICdo 121/2016

¹³³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 396

¹³⁴ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 396

Své stanovisko k jednotlivým přihlášeným pohledávkám může změnit před přezkumným jednáním, jen pokud se k pohledávkám vyjádřil již ve zveřejněném seznamu přihlášených pohledávek.¹³⁵

2.3. Věřitel

Věřitel uplatňující práva vůči dlužníkovi je jedním ze základních procesních subjektů insolvenčního řízení. Na základě dlužnického insolvenčního návrhu však nemusí vůbec figurovat jako procesní subjekt v insolvenčním řízení a řízení tak může probíhat, aniž by některý z věřitelů podal přihlášku. Věřitel, který v souladu se zákonem uplatnil svá práva vůči dlužníku, je zároveň účastníkem řízení.¹³⁶

Přihlášení věřitelé mohou popírat nevykonatelné i vykonatelné pohledávky jiného věřitele.¹³⁷ „Popření pohledávky přihlášeným věřitelem nemá po dobu trvání reorganizace vliv na zjištění popřené pohledávky.“¹³⁸ Při řešení úpadku dlužníka konkursem nebo oddlužením má popření pohledávky jiným přihlášeným věřitelem vliv na zjištění popřené pohledávky, jelikož to není insolvenčním zákonem vyloučeno.¹³⁹ Popěrný úkon však nemůže učinit věřitel, jehož pohledávka je pohledávkou za majetkovou podstatou nebo pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za podstatou.¹⁴⁰

Věřitel musí učinit popěrný úkon pouze prostřednictvím předepsaného formuláře, přičemž musí splňovat veškeré náležitosti jako žaloba podle občanského soudního řádu a musí z něj být patrné, zda je popřena pravost, výše nebo pořadí pohledávky jiného věřitele.¹⁴¹ Formulář včetně pokynů k vyplnění je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR.¹⁴²

Popření pohledávky musí být insolvenčnímu soudu doručeno nejpozději 3 pracovní dny před přezkumným jednáním.¹⁴³ Lhůta je počítána zpětně ode dne konání přezkumného jednání, přičemž den konání přezkumného jednání se do běhu lhůty nezapočítává. Podání je včasné, pokud je doručeno insolvenčnímu soudu nejpozději v průběhu třetího pracovního dne počítaného zpětně od přezkumného jednání.¹⁴⁴ V případě řešení úpadku oddlužením musí být doručeno

¹³⁵ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 758

¹³⁶ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 39

¹³⁷ HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. Insolvenční řízení. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 142

¹³⁸ Srov. § 336 odst. 4 IZ

¹³⁹ MARŠÍKOVÁ, op. cit., s. 396

¹⁴⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 195

¹⁴¹ Srov. § 200 odst. 1 IZ

¹⁴² Insolvenční rejstřík. Formuláře. Online. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR> [cit. 2024-11-22]

¹⁴³ Srov. § 200 odst. 2 IZ

¹⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2012, sp.zn. 29 ICdo 17/2012

nejpozději 10. den po uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek, přičemž tato lhůta neskončí dříve než 7 den ode dne zveřejnění přihlášky v insolvenčním rejstříku. Věřitel po uplynutí této lhůty již nemůže měnit důvod popření.¹⁴⁵ I po uplynutí lhůty by však mohl změnit své stanovisko tak, že zcela či zčásti vezme své popřené zpět.¹⁴⁶ Má-li věřitel či jeho právní zástupce zřízenou datovou schránku bez žádosti podle zvláštního právního předpisu, musí činit veškerá podání v elektronické podobě do datové schránky soudu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem.¹⁴⁷

Neobsahuje-li popěrný úkon věřitele předepsané náležitosti nebo není-li učiněn ve stanovené lhůtě, k popěrnému úkonu se nepřihlíží.¹⁴⁸ Takto učiněné popření soud následně odmítne, a to do skončení přezkumného jednání nebo nejpozději v rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu.¹⁴⁹

Není-li popěrný úkon insolvenčním soudem odmítnut, považuje se tento úkon za žalobu proti věřiteli popřené pohledávky. V takovém případě je věřitel insolvenčním soudem vyzván k úhradě soudního poplatku za podání žaloby ve výši 5.000 Kč. Neuhradí-li věřitel soudní poplatek, bude incidenční řízení zastaveno.¹⁵⁰ Popírající věřitel je v případě popření vykonatelné i nevykonatelné pohledávky vždy žalobcem. Pokud věřitel popírá pravost nebo výši vykonatelné pohledávky, která byla přiznána pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, lze jako důvod popření uplatit pouze skutečnosti, které dlužníkem nebyly uplatněny v řízení předcházejícím tomuto pravomocnému rozhodnutí. Jako důvod popření však nelze uplatnit jiné právní posouzení věci.¹⁵¹

Popírající věřitel je následně povinen složit u insolvenčního soudu jistotu na náklady incidenčního řízení ve výši 10.000 Kč, a to do 15 dnů od přezkumného jednání.¹⁵² Složí-li popírající věřitel jistotu po této lhůtě, nepřihlíží se k tomu.¹⁵³ Pokud jistota není složena nebo není doloženo, že popírající věřitel takovou povinnost podle zákona nemá, insolvenční soud incidenční žalobu odmítne. Povinnost nemá věřitel, který ve lhůtě pro složení jistoty prokáže, že bez svého zavinění nemohl jistotu složit a je tu nebezpečí z prodlení. Povinnost dále nemá věřitel v případě, že je úpadek dlužníka řešen reorganizací. Jestliže je popřená pohledávka v incidenčním sporu zjištěna, je popírající věřitel povinen uhradit náklady tohoto řízení. K úhradě

---

¹⁴⁵ Srov. § 200 odst. 2 IZ

¹⁴⁶ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 395

¹⁴⁷ Srov. § 80a odst. 1 a 3 IZ

¹⁴⁸ Srov. § 200 odst. 2 IZ

¹⁴⁹ Srov. § 200 odst. 3 IZ

¹⁵⁰ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 129-130

¹⁵¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 417

¹⁵² MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 422

¹⁵³ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 4. 2013, sp.zn. 101 VSPH 105/2013, MSPH 88 INS 19378/2012

nákladů bude využita právě složená jistota popírajícího věřitele.¹⁵⁴ Jestliže je naopak popírající věřitel v incidenčním sporu úspěšný, je mu poskytnutá jistota vrácena.¹⁵⁵ Na návrh věřitele popřené pohledávky insolvenční soud dále uloží popírajícímu věřiteli, aby složil jistotu na náhradu škody nebo jiné újmy, která by věřiteli popřené pohledávky vznikla nedůvodným popřením, přičemž musí být prokázáno, že škoda či jiná újma zjevně hrozí. Návrh věřitele zamítne v případě, že lze očekávat důvodnost popření pohledávky s ohledem na dosavadní výsledky řízení. Jestliže popírající věřitel tuto jistotu nesloží, insolvenční soud jeho žalobu zamítne.¹⁵⁶

Popěrný úkon věřitele nemá v žádném způsobu úpadku dlužníka vliv na hlasovací právo věřitele, jehož pohledávka byla věřitelem popřena.¹⁵⁷

Věřitel může měnit výši své pohledávky pouze do doby, než je jeho pohledávka zjištěna nebo účinně popřena na přezkumném jednání, přičemž změnou výše pohledávky je vždy pouze navýšení pohledávky. Není-li možné změněnou pohledávku přezkoumat, proběhne o ní zvláštní přezkumné jednání. Věřitelé zúčastnění na zvláštním přezkumném jednání mohou soud požádat, aby věřiteli, o jehož pohledávce se zvláštní přezkumné jednání koná, nařídil uhradit jejich náklady spojené s účastí na zvláštním přezkumném jednání.¹⁵⁸ O změnu výše pohledávky ve smyslu § 192 odst. 4 IZ se však nejedná v případě, kdy je věřitelem uplatňován nový nárok, který nebyl uveden v přihlášce.¹⁵⁹ Tento nový nárok může představovat například dodatečně uplatněné příslušenství pohledávky k již přihlášené jistině. Nový nárok musí být přihlášen novou přihláškou pouze ve lhůtě k podávání přihlášek.¹⁶⁰ K opožděné změně výše se nepřihlíží a taková změna bude podle § 185 IZ insolvenčním soudem odmítnuta. Snížení pohledávky je vždy považováno za částečné zpětvzetí pohledávky podle § 184 IZ, jež lze učinit kdykoliv během insolvenčního řízení.¹⁶¹ Na rozdíl od změny výše své pohledávky, může věřitel měnit pravost a pořadí pouze ve lhůtě určené k přihlášení pohledávek.¹⁶²

---

¹⁵⁴ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 422

¹⁵⁵ MARŠÍKOVÁ, 2019, op. cit., s. 130

¹⁵⁶ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 422

¹⁵⁷ Srov. § 51 odst. 2 IZ

¹⁵⁸ Srov. § 192 odst. 4 IZ

¹⁵⁹ MARŠÍKOVÁ, op. cit., s. 396-397

¹⁶⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 2. 2009, sp.zn. 1 VSPH 275/2008, KSPA 48 INS 1646/2008

¹⁶¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2014, sp.zn. II. ÚS 3056/13

¹⁶² KOZÁK, 2019, op. cit., s. 758

3. Popěrné úkony

Jedním z významných aspektů insolvenčního řízení, které slouží k ochraně spravedlivého zájmu věřitelů a k zajištění správného rozdělení majetku dlužníka, jsou popěrné úkony. Mezi popěrné úkony patří popření pravosti, výše a pořadí přihlášky pohledávky.

Popěrný úkon činí insolvenční správce a dlužník na přezkumném jednání (v případě oddlužení na osobním jednání), zatímco přihlášený věřitel musí popěrný úkon doručit insolvenčnímu soudu již před přezkumným jednáním,¹⁶³ a to nejpozději do 3 pracovních dnů přede dnem konání přezkumného jednání, v případě řešení úpadku oddlužením nejpozději do 10 dnů od uplynutí lhůty k přihlašování pohledávek, přičemž lhůta neskončí dříve než 7 dní ode dne zveřejnění přihlášky věřitele v insolvenčním rejstříku.¹⁶⁴ Popěrný úkon nelze učinit po přezkumném jednání či po uplynutí zmíněných lhůt, stejně tak nelze rozšiřovat popěrný úkon, konkrétní důvody popření či rozšiřovat popěrný úkon na pohledávky, které původně nebyly popřeny. Důvody popření je možné pouze konkretizovat, a to v rámci incidenčního sporu o určení pravosti, výše nebo pořadí.¹⁶⁵

Obsahem popření pravosti, výše i pořadí jsou jednotlivé důvody popření zachycené v protokolu o přezkumném jednání nebo v seznamu přihlášených pohledávek tvořící součást protokolu o přezkumném jednání, nebo v případě oddlužení ve zprávě o přezkumu.¹⁶⁶ Popření pohledávky musí být srozumitelné, odůvodněné a přezkoumatelné. Je proto nutné popěrný úkon zdůvodnit.¹⁶⁷

3.1. Typy popěrných úkonů

3.1.1. Popření pravosti

„O popření pohledávky co do její pravosti jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka nevznikla nebo že již zcela zanikla anebo že se zcela promlčela.“¹⁶⁸

Jedná se o popření základu pohledávky. Pouze pohledávka, se kterou je spojen nárok, může být v insolvenčním řízení zjištěna a následně uspokojována. To platí zvláště vzhledem k tomu, že po skončení konkursu a oddlužení může být upravený seznam přihlášených pohledávek použit jako exekuční titul. Výjimkami, kdy pohledávka může být i přesto, že s ní není spojen nárok, uznána za pravou, jsou pohledávky nesplatné a podmíněné. Zatímco

---

¹⁶³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 205

¹⁶⁴ Srov. § 200 odst. 2 IZ

¹⁶⁵ RICHTER, 2014, op. cit., s. 205-206

¹⁶⁶ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 544

¹⁶⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2013, sp.zn. I. ÚS 1410/11

¹⁶⁸ Srov. § 193 IZ

v občanském soudním řízení žalobce nabývá nárok až v okamžiku splatnosti pohledávky, dle § 250 IZ se nesplacené pohledávky prohlášením konkursu považují za splatné. V oddlužení byla možnost uspokojování nesplacených pohledávek dovozena soudní praxí. Stejně tak s podmíněnými pohledávkami je nárok spojen až od okamžiku splnění suspenzivní podmínky, avšak v rámci insolvenčního řízení není nesplnění suspenzivní podmínky překážkou pro zjištění pohledávky.¹⁶⁹

Popření pravosti pohledávky je nutné posuzovat podle svého obsahu bez zřetele k tomu, jak je popěrný úkon označen. Pro posouzení jsou rozhodující zejména důvody popření.¹⁷⁰

Z popření pravosti musí vyplývat, která pohledávka je popřena, že se jedná o popření co do pravosti a jaký je konkrétní důvod jejího popření. Uvedení konkrétního důvodu, respektive námitky, je jedním ze základních obsahových prvků popěrného úkonu a nestačí tedy pouze konstatovat, že je pohledávka popřena co do pravosti. Pokud by popření nebylo insolvenčním správcem odůvodněno, měl by jej soud vyzvat k doplnění konkrétních důvodů.¹⁷¹

Pokud je popření pohledávky co do pravosti účinné, může insolvenční soud zkoumat ve sporu o určení pravosti pohledávky výhradně základ nároku. V případě, že je základ nároku dán, nemůže pak insolvenční soud zkoumat taktéž jeho výši či pořadí.¹⁷²

Věřitel je povinen uvést všechny skutečnosti, na kterých se pohledávka zakládá. V opačném případě by nebylo možné posoudit existenci uplatněné pohledávky a insolvenční správce či dlužník by pohledávku věřitele musel popřít. Věřitel však není povinen nárok uplatněný v přihlášce pohledávky podřadit pod konkrétní zákonné ustanovení.¹⁷³ Také v případě, že ačkoliv věřitel v přihlášce pohledávky nezaměnitelným způsobem vymeze popis důvodu vzniku nároku, avšak do skončení přezkumného jednání nepředloží veškeré relevantní informace a podklady, které jsou potřebné pro posouzení pravosti, výše a pořadí pohledávky, je to též důvodem k popření pohledávky.¹⁷⁴

Je-li pohledávka popřena co do pravosti z důvodu, že již zcela zanikla, je tím myšlen úplný zánik pohledávky jako celku. Popřením části pohledávky je popírána pouze její výše, jelikož popírající subjekt namítá zánik pohledávky pouze v této části nároku. Typickým příkladem je částečné uhrazení pohledávky dlužníkem. Stejně tak se popření z důvodu promlčení nemusí týkat celého nároku, ale jen části pohledávky.¹⁷⁵

---

¹⁶⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 536-537

¹⁷⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 209

¹⁷¹ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 748

¹⁷² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp.zn. 29 Cdo 1206/2009

¹⁷³ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 770

¹⁷⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2019, sp.zn. 29 ICdo 50/2017

¹⁷⁵ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 770

Nejvyšším soudem byl judikován případ, kdy insolvenční správce popírá pohledávku z důvodu, že považuje ujednání smlouvy týkající se částky, úroku nebo smluvní pokuty za neplatné pro rozpor s dobrými mravy. Takový popěrný úkon je dle Nejvyššího soudu dostatečně určitý a je popřením pohledávky co do výše, nikoli co do pravosti.¹⁷⁶

Pokud byla pohledávka popřena co do pravosti a není následně podle § 201 IZ zjištěna, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce podle § 178 odst. 1 IZ uložit věřiteli, jehož pohledávka byla popřena co do pravosti, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil soudem určenou částku. Soudem určená částka může v tomto případě dosahovat až do výše celé přihlášené pohledávky. Osoby, které přihlášku pohledávky podepsaly, ručí za splnění této uložené povinnosti.¹⁷⁷

2.1.1.1 Důvody popření

K popření pohledávky co do pravosti dochází z důvodů, že pohledávka nevznikla, již zcela zanikla nebo se již zcela promlčela. Kterákoli osoba nadaná v insolvenčním řízení popěrným právem může z těchto důvodů bez dalšího popírat pravost pohledávky.¹⁷⁸

Jedná se o námitku, že pohledávka vůbec nevznikla, a tedy nikdy neexistovala, nebo existovala, avšak následně zanikla, nebo se zcela promlčela a tedy existuje, avšak pouze jako naturální obligace.¹⁷⁹

Mezi typické důvody patří například skutečnosti, že pohledávka vůbec nevznikla, protože je smyšlená či vznikne v budoucnu (vyjma zajištěné budoucí pohledávky), nebo že pohledávka zanikla splněním, nebo se již promlčela. Zánik nároku může být v některých případech podmíněn vznesením námítky. Nejčastěji se jedná o námitku promlčení. Všechny hmotněprávní námítky, které má dlužník ke zpochybnění existence nároku k dispozici, může v insolvenčním řízení uplatnit též popírající insolvenční správce i přihlášený věřitel. Dokud námitka není vznesena, je s pohledávkou i nadále spojen nárok a jako taková může být zjištěna i uspokojována. Mezi další námítky patří například námitka relativní neplatnosti, námitka nesplněné smlouvy, námitka vylučující nároky věřitele z odpovědnosti či za škodu nebo námitka, kterou může dlužník odepřít plnění (například námitka ručitele nebo námítky ze vzájemného plnění).¹⁸⁰

---

¹⁷⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sp.zn. NS 29 NSČR 75/2016

¹⁷⁷ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 400

¹⁷⁸ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 539

¹⁷⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 204

¹⁸⁰ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 539-540

Dalším důvodem může být i to, že pohledávka vznikla a tedy existuje, avšak ji přihlásil věřitel, který není věřitelem podle hmotného práva a nemá dostatek aktivní legitimace k vymáhání této pohledávky v rámci insolvenčního řízení.¹⁸¹ Věřitel, který je nositelem pohledávky a je aktivně legitimován k jejímu vymáhání, se může v průběhu času měnit. Dochází k tomu například postoupením pohledávky, postoupením smlouvy, převzetím majetku, převodem či pachtěm závodu nebo jeho části, přeměnou obchodních korporací, děděním nebo vydržením. V takovém případě je nutné v insolvenčním řízení prokázat platný a účinný právní důvod takového převodu či přechodu pohledávky.¹⁸² Aby mohl postupník, na kterého byla původním věřitelem postoupena pohledávka vůči dlužníkovi, vymáhat pohledávku, musí dále v rámci insolvenčního řízení doložit oznámení dlužníkovi o postoupení pohledávky. V insolvenčním řízení však může pohledávku vymáhat též postupitel,¹⁸³ a to na žádost postupníka, svým jménem a na účet postupníka. Pokud bylo dlužníkovi postoupení již oznámeno, musí postupitel prokázat souhlas postupníka s vymáháním pohledávky a postupník nesmí tuto pohledávku sám vymáhat.¹⁸⁴ Pokud je postupitel oprávněn na základě dohody s postupníkem pohledávku vymáhat svým jménem na účet postupníka, přísluší mu též právo podat insolvenční návrh vůči dlužníkovi, přihlásit postoupenou pohledávku do insolvenčního řízení a vymáhat ji.¹⁸⁵

V případě pohledávky ze směnky je přihlášený věřitel povinen předložit originál této směnky do konání přezkumného jednání. Jednou z výjimek může být situace, kdy je směnka již uložena v soudní úschově v souvislosti s probíhajícím řízením o zaplacení této směnky. O nutnosti předložení originálu však panují spory. V případě nevykonatelné pohledávky musí být vždy doložen originál směnky. Není ani možné předložit její kopii, a to ani úředně ověřenou. Nepředložení originálu směnky věřitelem nevykonatelné pohledávky je důvodem pro popření co do pravosti, jelikož nebylo prokázáno, že je věřitel skutečně majitelem směnky, nebo že taková směnka vůbec existuje.¹⁸⁶ U vykonatelných pohledávek lze argumentovat proti předložení směnky například rozhodnutím Nejvyššího soudu, dle kterého je existence vykonatelné pohledávky dokládána zásadně jen pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu. Nálezací soud totiž před vydáním rozhodnutí prošetřil existenci příslušné směnky.¹⁸⁷ Tento názor však není zcela správný, jelikož takové pravomocné rozhodnutí o směnce prokazuje jen její

---

¹⁸¹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 206

¹⁸² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 538

¹⁸³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 206-207

¹⁸⁴ Srov. § 1886 odst. 1 OZ

¹⁸⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 6. 2011 sp. zn. 1 VSPH 113/2011

¹⁸⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2017, č.j. 101 VSPH 126/2016, KSPA 53 INS 28510/2014

¹⁸⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2017, sp. zn. 29 ICdo 99/2015

vykonatelnost ve smyslu § 177 odst. 1 IZ, nikoliv však pravost, výši či pořadí pohledávky. V období mezi vydáním pravomocného rozhodnutí a zahájením insolvenčního řízení může dojít k několika situacím, které by bez originálu směnky nebylo možné zjistit. Mohlo by například dojít k rubopisu směnky na jiného věřitele, v případě dlužníka jakožto indosanta nebo avalisty by mohlo dojít k úhradě směnky jinou směnečně zavázanou osobou, případně k úhradě směnky samotným dlužníkem. V těchto případech by měl být dlužník aktivní a danou pohledávku sám popřít, na což se však nelze vždy spolehnout.¹⁸⁸ Z výše uvedených důvodů se přikláním k názoru, že by insolvenční správce měl vždy požadovat předložení originálu směnky a v případě jeho nedoložení pohledávku popřít.

3.1.2. Popření výše

„O popření pohledávky co do její výše jde tehdy, je-li namítáno, že dlužníkuv závazek je nižší než přihlášená částka.“¹⁸⁹

Jedná se o námitku, že pohledávka je ve skutečnosti nižší výši než v jaké ji věřitel přihlašuje, nebo o námitku proti způsobu výpočtu výše pohledávky (například úrok z prodlení, přepočítání z cizí měny na českou) nebo proti odhadu hodnoty nepeněžitě pohledávky či pohledávky neurčité výše.¹⁹⁰ Pohledávka je tedy uznána co do základu, avšak je sporná její přihlašovaná výše, která buď vůbec nevznikla, zčásti zanikla nebo se zčásti promlčela.¹⁹¹

Též popření výše pohledávky je nutné posuzovat podle svého obsahu bez zřetele k tomu, jak je popěrný úkon označen. Pro posouzení jsou rozhodující zejména důvody popření. Pokud je tedy popěrný úkon označen jako popření výše, avšak obsahem odpovídá popřením pravosti, bude popěrný úkon posouzen jako popření pravosti.¹⁹² Může se například jednat o situaci, kdy byla pohledávka zcela popřena z důvodu, že bylo plnění poskytnuto v rozporu se smlouvou o dílo. V takovém případě byla popřena pravost pohledávky, protože podle insolvenčního správce nevznikla.¹⁹³

Popírající subjekt vychází z částky uvedené v přihlášce pohledávky. Není však možné popřít výši pohledávky z důvodu, že věřiteli náleží ve skutečnosti více, než si sám přihlásil.¹⁹⁴

---

¹⁸⁸ DIRHAN, Martin. Uplatnění směnečné pohledávky v insolvenčním řízení. 2021. Online. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/uplatneni-smenečne-pohledavky-v-insolvencnim-řízení-112759.html> [cit. 2024-11-22]

¹⁸⁹ Srov. § 194 věta první IZ

¹⁹⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 212

¹⁹¹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 540

¹⁹² RICHTER, 2014, op. cit., s. 214

¹⁹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2013, sp.zn. 29 NSČR 80/20112

¹⁹⁴ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 773

Z popření výše musí vyplývat, která pohledávka je popřena, že se jedná o popření co do výše a jaký je konkrétní důvod jejího popření.¹⁹⁵ Aby bylo popření co do výše účinné, musí též popírající subjekt v popěrném úkonu uvést, jaká je dle něj skutečná výše pohledávky.¹⁹⁶ Popěrný úkon výše pohledávky se tedy skládá ze dvou základních částí, a to ze specifikace částky, která je popírána, a částky, která by měla být v přihlášce uvedena.¹⁹⁷ Pokud by tedy absentovala druhá část popěrného úkonu výše pohledávky, nejednalo by se o perfektní popření výše pohledávky a úkon by nemohl vyvolat zamýšlené procesní účinky.¹⁹⁸

Pokud je popření pohledávky co do výše účinné, může insolvenční soud zkoumat ve sporu o určení výše pohledávky výhradně tuto výši, a to pouze v rozsahu popřené výše. Nemůže tedy zkoumat taktéž pravost a pořadí pohledávky. Soud má v určitých případech právo moderovat výši pohledávky, zejména pokud je s ohledem na jednotlivé okolnosti nepřiměřeně vysoká, například u smluvní pokuty nebo náhrady škody.¹⁹⁹ V případě nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty lze využít popření co do výše,²⁰⁰ pokud je však ujednání o smluvní pokutě dle popírajícího subjektu zdánlivé, neplatné či neúčinné, pak je potřeba využít též popření co do pravosti.²⁰¹

Následný incidenční spor je veden jen o popřené výši pohledávky. Ve zbylé nepopřené části je pohledávka zjištěna.²⁰² Důležité je však zmínit, že pokud bude výše přihlášené pohledávky v důsledku popření její výše zjištěna tak, že její skutečná výše činí méně než 50 % přihlášené částky, k přihlášené pohledávce se pak nepřihlíží jako k celku. Výjimkou je skutečnost, kdy rozhodnutí insolvenčního soudu o výši pohledávky záviselo na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.²⁰³ Pokud činí skutečná výše pohledávky méně než 50 % přihlášené částky, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce podle § 178 odst. 1 IZ uložit věřiteli, jehož pohledávka byla popřena, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil soudem určenou částku, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převýšila rozsah, ve kterém byla zjištěna. Osoby, které přihlášku pohledávky podepsaly, ručí za splnění této uložené povinnosti.²⁰⁴ Nutno dodat, že se kritérium 50 % zkoumá vždy pro každou přihlášenou

---

¹⁹⁵ RICHTER, 2014, op. cit., s. 212

¹⁹⁶ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2014, č.j. 3 VSOL 205/2014-P6-8, KSOS 37 INS 11748/2013

¹⁹⁷ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 773

¹⁹⁸ RICHTER, 2014, op. cit., s. 214

¹⁹⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 540-542

²⁰⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2010, sp.zn. 29 Cdo 1961/2008

²⁰¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2017, sp.zn. 32 ICdo 86/2015 a náleží Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp.zn. I. ÚS 3512/11

²⁰² MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 401

²⁰³ Srov. § 178 IZ

²⁰⁴ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 402

pohledávku individuálně, nikoliv za celou přihlášku věřitele,²⁰⁵ a to i v případě, že věřitel chybně přihlásil své samostatné nároky jako nárok jediný.²⁰⁶ Za jednu pohledávku je pro účely aplikace § 178 IZ považován souhrn jistiny a příslušenství pohledávky, a to především s přihlédnutím k akcesorické povaze příslušenství.²⁰⁷

3.1.3. Popření pořadí

„O popření pohledávky co do jejího pořadí jde tehdy, je-li namítáno, že pohledávka má méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášce pohledávky, nebo je-li popíráno právo na uspokojení pohledávky ze zajištění.“²⁰⁸

Jedná se o námitku, že má přihlášená pohledávka horší pořadí, než jaké věřitel uplatňuje. Popírající subjekt tedy má za to, že věřiteli nesvědčí zařazení pohledávky do výhodnější skupiny nebo se popírá právo na uspokojení pohledávky ze zajištění.²⁰⁹

Pořadím pohledávky věřitele se rozumí její vztah k majetku v majetkové podstatě a také vzájemný vztah mezi pohledávkami v souvislosti s předností při jejich uspokojování. Pořadí pohledávek můžeme rozlišovat na pohledávky za majetkovou podstatou a jím na roveň postavené pohledávky, přihlašované pohledávky zajištěných věřitelů, přihlašované pohledávky nezajištěných věřitelů, vykonatelné pohledávky na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem dle § 167 odst. 2 IZ, podřízené pohledávky, pohledávky vyloučené z uspokojení a pohledávky společníků nebo členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu. Pořadí je však i mezi pohledávkami za majetkovou podstatou navzájem, kdy některé mohou být uspokojovány přednostně před jinými. Zároveň mají přihlašované pohledávky zajištěných věřitelů ve vztahu k předmětu zajištění přednost před pohledávkami za majetkovou podstatou a jím na roveň postaveným, s výjimkou nákladů spojených se zpeněžením předmětu zajištění a nákladů na správu předmětu zajištění. Také mezi přihlašovanými zajištěnými pohledávkami může být různé pořadí, a to z důvodu, že stejným předmětem zajištění může být podle hmotného práva zajištěno více pohledávek (též i v různém pořadí). Totéž platí i mezi podřízenými pohledávkami v závislosti na míře jejich podřízenosti.²¹⁰

²⁰⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2010, sp.zn. 1 VSPH 892/2010-P14-7, KSUL 69 INS 2401/2010

²⁰⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2011, č.j. 1 VSPH 788/2011-P2-10, KSCB 27 INS 3080/2010

²⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sp.zn. 29 NSCR 75/2016

²⁰⁸ Srov. § 195 IZ

²⁰⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 544

²¹⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 215-216

Insolvenční soud i v případě popření pořadí pohledávky posuzuje popěrný úkon podle svého obsahu bez ohledu na to, jak je označen, přičemž rozhodující jsou opět konkrétní námitky proti pohledávce.²¹¹ Součástí popěrného úkonu musí být uvedení popírajícího subjektu, jaké pořadí má pohledávka mít a tedy v jakém pořadí má být uspokojována. V případě absence takového tvrzení není popěrný úkon perfektní a nevyvolává zamýšlené procesní účinky. Popírající subjekt nemůže odůvodnit popěrný úkon pouze tím, že s pořadím pohledávky nesouhlasí.²¹²

Popřením pořadí však není postup insolvenčního správce, kterým nezařadí do seznamu přihlášených pohledávek pohledávku, kterou věřitel uplatnil v horším pořadí, než jaké ji ve skutečnosti náleží. V praxi se můžeme nejčastěji setkat s přihlašování pohledávek postaveným na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, například přihlašování pracovní pohledávky dlužníkových zaměstnanců či pohledávky na výživném ze zákona, a to z důvodu, že věřitelé často neznají kategorie pohledávek či neví, do jaké kategorie jejich pohledávka spadá. Tento postup insolvenčního správce je potřeba zaznamenat v protokolu o přezkumném jednání nebo v případě oddlužení ve zprávě o přezkumu. V případě, že existují pochybnosti o pořadí pohledávky, kterou věřitel uplatnil postupem dle § 203 IZ (pisemné uplatnění pohledávek za majetkovou podstatou a jim postaveným na roveň vůči osobě s dispozičním oprávněním), tedy zda se jedná o pohledávku za majetkovou podstatou, pohledávku postavenou jí na roveň nebo pohledávku, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje dle § 170 IZ, může insolvenční soud i bez návrhu uložit věřiteli uplatněné pohledávky, aby do 30 dnů podal žalobu na určení pořadí této pohledávky.²¹³

Pokud by insolvenční správce přezkoumal zajištěnou pohledávku věřitele jako nezajištěnou a neučinil by tak popěrný úkon co do pořadí, postupoval by nesprávně a věřitel v důsledku zjištění pohledávky jako nezajištěné by nemohl podat žalobu na určení pořadí jeho pohledávky. Na řadu by pak přicházela možnost věřitele domáhat se u insolvenčního soudu nápravy postupu insolvenčního správce, který by musel zařadit pohledávku věřitele mezi zajištěné pohledávky. Insolvenční správce by znovu zajištěnou pohledávku přezkoumal na novém přezkumném jednání a popřel by zajištěnou pohledávku co do pořadí.²¹⁴

Dále lze uvést, že cílem přezkumu pohledávek s ohledem na jejich pořadí je jejich zařazení do tří základních skupin, a to pohledávky nezajištěné, podřízené a zajištěné. Přezkum podrobnějšího pořadí pohledávek uvnitř těchto skupin se však neprovádí. Základní skupinou jsou

---

²¹¹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 222

²¹² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 544

²¹³ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 774

²¹⁴ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 775

pohledávky nezajištěné, které nemají zvláštní výhody či nevýhody a jejich uspokojování je poměrné. Podřízené pohledávky dle § 172 IZ mohou být uspokojovány buď po konkrétním věřiteli nebo až po všech ostatních věřitelích. Pokud věřitel neuvede podřízenost pohledávky v přihlášce, může být popřena co do pořadí, přičemž je potřeba označit pohledávku, na kterou je podřízenost vázána a uvést, v jakém pořadí bude podřízená pohledávka uspokojována. To však nelze uplatnit v opačném případě, kdy věřitel uvede podřízenost pohledávky, jež ve skutečnosti podřízená není. Zajištěné pohledávky, které podléhají přezkumu, mají na rozdíl od nezajištěných pohledávek přednost při uspokojování. Tato skupina je totožná se zajištěnými věřiteli dle § 2 písm. g) IZ, jejichž pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty a kteří mají právo, aby byla jejich pohledávka uspokojena z výtěžku zpeněžení tohoto majetku. I v tomto případě nelze uplatnit popření pořadí, pokud věřitel v přihlášce neuvede zajištění své pohledávky. V případě, že je zajištěná pohledávka popřena co do pořadí z důvodu, že se nejedná o zajištěnou pohledávku, je opět nutné uvést, v jakém pořadí bude tato pohledávka uspokojována. Stanovení pořadí se liší dle toho, zda se jedná o věřitele, který má vůči dlužníkovi osobní pohledávku, která je zajištěna majetkem dlužníka některým ze způsobů dle § 2 písm. g) IZ, nebo o věřitele s tzv. „zástavní pohledávkou“. V prvním případě je dlužník v postavení obligačního dlužníka i zajišťující osoby, přičemž pohledávka vůči dlužníku může existovat i bez zajišťovacího nástroje. Z toho důvodu se při popření pořadí takové pohledávky určí, že bude uspokojována ve stejném pořadí jako nezajištěné, popřípadě jako podřízené pohledávky. V případě druhém pohledávka směřuje vůči osobě odlišné od dlužníka, která je však zajištěna majetkem dlužníka některým ze způsobů dle § 2 písm. g) IZ. Dlužník je tedy pouze osobou zajišťující a věřitel může svou pohledávku vůči dlužníku uspokojit pouze z majetku sloužícího k zajištění. „Popření pořadí zástavní pohledávky nutně vede i k zásahu do její podstaty, jelikož bez práva na uspokojení pohledávky ze zajištění nemá věřitel důvod vůči dlužníku, jenž není jeho osobním dlužníkem, cokoli přihlásit. Popěrný úkon by tak měl být formulován s dodatkem, že věřiteli (v rozsahu popření) nenáleží právo na uspokojení ze zajištění.“²¹⁵

Nejvyšší soud zastává názor, že spor o pořadí, v jakém vzniklo věřiteli právo na přednostní uspokojení v rámci stejné skupiny věřitelů, není insolvenčním zákonem považován za spor o pořadí pohledávky ve smyslu ustanovení § 195 IZ. U skupiny zajištěných věřitelů je určeno pořadí uspokojení ustanovením § 167 odst. 1 IZ, tedy podle doby vzniku zástavního práva nebo doby vzniku zajištění, ledaže se zajištění věřitelé písemně dohodnou jinak. Insolvenční správce i insolvenční soud jsou povinni se při vydávání výtěžku zpeněžení

---

²¹⁵ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 544-546

zajištěným věřitelům též řídit skutečným pořadím doby vzniku zajištění a ani zde není možné vést spor o pořadí, v jakém vznikl nárok na vydání výtěžku zpeněžení. Pokud věřitelé s rozdělením výtěžku zpeněžení nesouhlasí, mají k dispozici opravné prostředky proti usnesení insolvenčního soudu o udělení souhlasu podle § 298 odst. 2 IZ.²¹⁶

V případě popření zajištěné pohledávky co do pravosti nebo výše, popření pouhého práva na uspokojení ze zajištění nebo současného popření zajištěné pohledávky a práva na uspokojení ze zajištění se vždy jedná o popření pořadí pohledávky. K podání žaloby na určení pořadí pohledávky je vždy aktivně legitimován věřitel, a to bez ohledu na to, zda se jedná o vykonatelnou nebo nevykonatelnou pohledávku.²¹⁷ Vzhledem k tomu, že lze samostatně popřít právo věřitele ze zajištění, vyplývá z toho možnost věřiteli, který se nedovolal zajištění řádně přihlášené pohledávky do insolvenčního řízení, dovolat se zajištění pozdějším samostatným doplněním přihlášky.²¹⁸ Pro úplnost autorka uvádí, že zajištěným věřitelem je pouze věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem náležícím do majetkové podstaty dlužníka některým z důvodů podle § 2 písm. g) IZ. Zajištěným věřitelem proto není věřitel, který má pohledávku zajištěnou majetkem, který do majetkové podstaty dlužníka nenáleží, nebo například věřitel, který má pohledávku zajištěnou směnkou, ručením, finanční zárukou nebo dohodou o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů.²¹⁹

3.1.3.1. Důvody popření

Popřít pořadí pohledávky je možné z důvodu, že věřiteli svědčí méně výhodné pořadí, než jaké věřitel uplatňuje v přihlášce, nelze však namítat pořadí výhodnější. V případě, že tedy insolvenční správce dojde k závěru, že přihlášená pohledávka je pohledávkou za majetkovou podstatou nebo postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, nebude tato pohledávka zařazena na seznam přihlášených pohledávek,²²⁰ neboť tyto se uplatňují písemně vůči insolvenčnímu správci, nikoliv přihláškou pohledávky.²²¹ Skutečnost, že nelze popřít pořadí pohledávky z důvodu jejího lepšího pořadí, neovlivňuje ani situace, při které by neuplatnění práva na přednostní uspokojení bylo pro věřitele ve výsledku výhodnější.²²²

Popřením pořadí se lze tedy například domáhat toho, že pohledávka není pohledávkou zajištěnou, ale je pohledávkou nezajištěnou, že pohledávka je pohledávkou zajištěnou, ale ve

²¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2016, sp.zn. 29 Cdo 2911/2014

²¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

²¹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp.zn. 29 NSČR 123/2015

²¹⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 546

²²⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 218

²²¹ Srov. § 203 odst. 1 věta první IZ

²²² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2019, sp.zn. 29 ICdo 95/2017

vztahu k předmětu zajištění má horší pořadí, než jaké věřitel uvádí v přihlášce, nebo že pohledávka je pohledávkou podřízenou, nebo že je podřízená pohledávka více podřízená, než jak věřitel uvádí v přihlášce.²²³ Dále lze namítat, že pohledávka je pohledávkou vyloučenou z uspokojení dle § 170 IZ, nebo je pohledávkou společníků nebo členů dlužníka vyplývající z jejich účasti ve společnosti nebo v družstvu, která se však dle § 172 odst. 4 IZ v insolvenčním řízení neuplatňuje a pouze se oznamuje insolvenčnímu správci. Pokud by pohledávky společníků nebo členů družstva i přesto byly zařazeny na seznam přihlášených pohledávek, lze tyto popřít co do pořadí a může být veden spor o určení jejich pořadí dle § 159 odst. 1 písm. a) IZ.²²⁴

V případě popření pořadí insolvenčním správcem nebo dlužníkem je podávána žaloba na určení pořadí vždy věřitelem popřené pohledávky, a to když jde o pohledávku nevykonatelnou, ale i vykonatelnou. Je tomu tak z důvodu, že exekuční titul stanoví pouze základ a výši pohledávky, avšak pořadí či právo na uspokojení ze zajištění nejsou exekučním titulem řešeny.²²⁵

Častým důvodem popření pořadí pohledávky bývá neúčinnost právního úkonu dlužníka, a to zejména zástavní smlouvy. Neúčinnost právního úkonu dlužníka se zakládá až právní mocí rozhodnutí soudu o odpůrcí žalobě podle § 235 odst. 2 IZ, ke které je aktivně legitimován insolvenční správce. Podle judikatury lze nejdříve pohledávku popřít co do pořadí. Věřitel popřené pohledávky je následně vyzván k podání incidenční žaloby, na kterou insolvenční správce reaguje podáním odpůrcí žaloby.²²⁶ Insolvenční správce však může postupovat i způsobem, že nejdříve pohledávku přezkoumá s tím, že bude zjištěna s pořadím, které věřitel uvedl v přihlášce. Až následně odpůrcí žalobou napadne neúčinné právní jednání dlužníka, ze kterého věřitel vyvozuje své lepší pořadí.²²⁷

Důvodem k popření pořadí v podobě práva na uspokojení ze zajištění může být okolnost, že přihlášený věřitel ve skutečnosti žádné zajišťovací právo podle § 2 písm. g) IZ nemá. Dalším důvodem může být například neplatnost titulu, zejména zástavní smlouvy, podle níž mělo zajištění vzniknout. Popírající subjekt dále může namítat zánik zajišťovacího práva, a to například z důvodu fyzického zániku předmětu zajištění.²²⁸

---

²²³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 216

²²⁴ RICHTER, 2014, op. cit., s. 217

²²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

²²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2014, sp.zn. 29 ICdo 13/2012, KSBR 40 INS 6055/2009

²²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sen. zn. 29 ICdo 33/2015

²²⁸ RICHTER, 2014, op. cit., s. 220

3.2. Rozdíl mezi popřením pravosti a výše

V praxi může být problematické rozlišovat účinky popření pravosti a výše. Existují totiž případy, kdy popření pravosti může mít ve výsledku stejné účinky jako popření výše.

Jedná se zejména o situace, kdy je popřena pouze pravost a nikoliv výše pohledávky, avšak soud i přesto dojde v incidenčním sporu k závěru, že základ části nároku věřitele je dán. Soud v takových případech může zčásti žalobě o určení pravosti vyhovět a zčásti ji zamítnout.

Jestliže tedy popírající subjekt popře pravost pohledávky například z důvodu, že byla pohledávka postoupena na jiného věřitele a v průběhu incidenčního řízení soud zjistí, že byla postoupena pouze část této pohledávky, musí soud žalobu věřitele o určení pravosti této postoupené části zamítnout, pokud je popření pravosti této části opodstatněné. Soud nemůže vyhovět žalobě věřitele jen proto, že základ nepostoupené části nároku je dán. Také v případě popření pravosti pohledávky z důvodu, že pohledávka zanikla započtením, musí soud žalobu věřitele zamítnout v části, ve které soud zjistí, že došlo k započtení této části pohledávky a popření pravosti je v této části tedy důvodné. „*Podstatné je, že důvod, pro který bylo možné popřít pravost pohledávky jako celku, se prosadil, byť jen zčásti. Přitom platí, že není-li popírána současně i výše pohledávky, nezabývá se již tím, zda pohledávka před započtením existovala v přihlášené výši.*“²²⁹ Totéž se uplatní i v případě, že je pohledávka popřena co do pravosti z důvodu jejího promlčení a v rámci incidenčního sporu bude zjištěno její promlčení pouze u části nebo v případě, že věřitel uplatnil pohledávku za určité období, avšak v rámci incidenčního sporu vyjde najevo, že se nárok věřitele váže pouze k části daného období.²³⁰

3.3. Kumulace popěrných úkonů

Popření pravosti, výše a pořadí lze vzájemně kombinovat.

Kombinací popření pravosti a výše pohledávky nebo popření pravosti a pořadí pohledávky se rozumí tzv. eventuální popěrný úkon. Jedná se o situaci, kdy popírající subjekt popírá primárně pravost a v případě, že bude pravost zjištěna, tak z procesní opatrnosti popírá též výši nebo pořadí. Insolvenční soud tedy v rámci incidenčního sporu nejdříve řeší otázku pravosti, jelikož má přednost před popřením výše nebo pořadí a až poté, pokud je pravost zjištěna, se zabývá eventuální otázkou popření výše nebo pořadí. Pokud by však popření pravosti bylo úspěšné, otázkou popření výše nebo pořadí by se vůbec nezabýval.²³¹

---

²²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp.zn. 29 Cdo 1206/2009

²³⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2012, sp.zn. 29 Cdo 4268/2010

²³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4704/2010

O prostou kombinaci popěrných úkonů se jedná, pokud je současně popřena výše a pořadí pohledávky. Oproti eventuálnímu popěrnému úkonu se insolvenční soud zabývá oběma otázkami současně. Je tomu tak proto, že jsou tyto otázky na sobě nezávislé.²³²

3.4. Popření vykonatelné a nevykonatelné pohledávky

Rozlišení pohledávek v insolvenčním řízení na vykonatelné a nevykonatelné má značný význam při následném postupu při jejich popření.

Za vykonatelnou je považována pohledávka, jejíž splnění může věřitel vymáhat prostřednictvím soudního výkonu či exekuce.²³³ Nevykonatelnou pohledávkou se a contrario rozumí pohledávka, kterou tímto způsobem vymáhat nelze.

3.4.1. Popření nevykonatelné pohledávky

„Věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena při přezkumném jednání, poučí insolvenční správce nebo insolvenční soud při přezkumném jednání o dalším postupu; věřitele, který se přezkumného jednání nezúčastnil, o tom insolvenční správce písemně vyrozumí, a to i tehdy, je-li popření uvedeno v upraveném seznamu přihlášených pohledávek.“²³⁴

Vyrozuměním podle § 197 odst. 2 IZ se rozumí poučení o dalším postupu věřitele podle § 198 odst. 1 IZ, zejména o možnosti věřitele uplatnit své právo žalobou na učení popřené nevykonatelné pohledávky, o lhůtě k podání žaloby, o následcích jejího marného uplynutí a o osobě, proti níž má být žaloba podána. Věřitel musí být poučen jen pokud byla jeho pohledávka popřena insolvenčním správcem či dlužníkem, nikoliv jiným věřitelem.²³⁵ Je to z důvodu, že popěrný úkon popírajícího věřitele se podává na předepsaném formuláři, který se následně stává žalobou.²³⁶ Popřený věřitel má tedy v incidenčním sporu vždy postavení žalovaného podle § 200 odst. 5 IZ a není tedy třeba ho poučovat.²³⁷

Vyrozumění musí splňovat náležitosti dle § 13 vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů. Písemné vyrozumění obsahuje zejména označení insolvenčního soudu, spisovou značku řízení, označení dlužníka a věřitele, údaje o popřené nevykonatelné pohledávce,

---

²³² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 534

²³³ Insolvency. Justice. Slovník insolvenčních pojmů. Online. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/slovník-insolvenčních-pojmů/> [cit. 2024-11-22]

²³⁴ Srov. § 197 odst. 2 IZ

²³⁵ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 551

²³⁶ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 407

²³⁷ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. 42 ICm 3171/2015, KSCB 27 INS 27621/2014

informaci, zda je pohledávka popřena co do pravosti, výše nebo pořadí, stanovisko dlužníka, datum a podpis insolvenčního správce. „U pohledávky popřené co do výše se ve vyrozumění uvede, v jaké výši byla insolvenčním správcem popřena, u pohledávky popřené co do pořadí se ve vyrozumění uvede, v jakém pořadí má být pohledávka podle insolvenčního správce uspokojena.“²³⁸ Vyrozumění musí dále obsahovat poučení o dalším postupu věřitele, a to s náležitostmi dle § 13 odst. 2 vyhlášky č. 311/2007 Sb., aby mohl řádně uplatnit své právo žalobou na určení. Po doručení vyrozumění zašle insolvenční správce též kopii tohoto vyrozumění insolvenčnímu soudu, který zkontroluje obsahové náležitosti vyrozumění a řádnost jeho doručení. Při vadném vyrozumění soud uloží insolvenčnímu správci, aby zaslal věřiteli opravné vyrozumění znovu a informuje ho, v čem shledal vady.²³⁹ Poučení věřitele by mělo být zaznamenáno v protokolu z přezkumného jednání.²⁴⁰

Jestliže by například insolvenční správce nepoučil věřitele o účincích popření pohledávky dlužníkem v případě řešení úpadku oddlužením a o tom, že má incidenční žalobu podat nejen proti insolvenčnímu správci, ale i proti popírajícímu dlužníkovi, nepočne tak v důsledku jeho neúplného poučení běžet lhůta k podání incidenční žaloby.²⁴¹

Poučení nesmí být předčasné, tedy podané před přezkoumáním pohledávek, a nesmí být jen obecné.²⁴² Poučení může provést jak insolvenční soud, tak insolvenční správce, avšak odpovědnost za to, že bude poučení úplné a správné, zůstává odpovědností soudu. Jen na základě řádného poučení začíná běžet lhůta k podání odporové žaloby.²⁴³

Insolvenční správce musí doručit vyrozumění nejen věřitelům popřené nevykonatelné pohledávky, kteří nebyli přítomni na přezkumném jednání, ale i těm, kteří přítomni byli, avšak nebyli řádně poučeni.²⁴⁴ Insolvenční správce tak učiní i v případě, že byla pohledávka popřena jen ze strany dlužníka. Vyrozumění může insolvenční správce doručit věřiteli, jakmile je popření pohledávky účinné.²⁴⁵

Zmeškání lhůty k podání žaloby o určení pravosti popřené pohledávky vede k odmítnutí přihlášky soudem podle § 185 IZ. Pro počátek běhu lhůty není přítom podstatné, zda poučení o dalším postupu věřitele při popření jeho nevykonatelné pohledávky je poskytnuto na

---

²³⁸ Srov. § 13 odst. 1 vyhlášky č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů

²³⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 228

²⁴⁰ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 407

²⁴¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2010, sp. zn. 1 VSPH 226/2010-P4-9, KSPH 37 INS 4678/2009

²⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 2021, sp. zn. 29 NSČR 64/2020, MSPH 91 INS 5042/2019

²⁴³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2011, sen. zn. 29 NSČR 42/2010, MSPH 89 INS 1186/2008

²⁴⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3582/2010

²⁴⁵ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 778

přezkumném jednání insolvenčním soudem nebo insolvenčním správcem.²⁴⁶ Pokud věřitel zmeškal lhůtu k podání žaloby o určení pravosti nebo výše pohledávky, která byla stanovena ve vyznění insolvenčního správce, nemůže se bránit proti usnesení o odmítnutí přihlášky tím, že na vyznění nereagoval z důvodu jeho přesvědčení, že je jeho pohledávka vykonatelná.²⁴⁷

Vrchní soud dospěl k několika dalším závěrům. Mezi ně se řadí situace, kdy u popírajícího dlužníka dojde ke schválení oddlužení. Dle odvolacího soudu má jeho popření stejné účinky jako popření insolvenčního správce, což plyne z § 410 odst. 2 IZ. Dále konstatoval, že mají insolvenční správce a dlužník postavení nerozlučných společníků, a to v rozsahu jejich shodného popření. Incidenční žaloba proto musí být podána proti oběma, v opačném případě by se k žalobě nepřihlíželo. I o tom musí být věřitel ve vyznění insolvenčního správce poučen.²⁴⁸ To platí i v případě, že by incidenční žaloba směřovala v režimu společného oddlužení manželů pouze proti jednomu z popírajících dlužníků.²⁴⁹ Pokud je nevykonatelná pohledávka popřena pouze insolvenčním správcem nebo pouze dlužníkem, podává se incidenční žaloba pouze proti popírajícímu subjektu, nikoli proti správci i dlužníkovi.²⁵⁰ Jestliže však insolvenční správce nepoučí věřitele o účincích popření pohledávky dlužníkem pro případ schválení jeho oddlužení, a tedy i o tom, že musí žalobu podat taktéž proti popírajícímu dlužníku, patnáctidenní lhůta k podání žaloby vůči dlužníku nezačne běžet.²⁵¹

Poučení se však musí dostat i dlužníkovi, který popřel pohledávku a je přítomný na přezkumném jednání, a to pouze v případě řešení úpadku oddlužením nebo reorganizací, jelikož jen tehdy může dlužník popřít pohledávku se stejnými účinky jako insolvenční správce. Pokud by měl dlužník v případném incidenčním sporu postavení žalobce, musí být poučen o nutnosti podání žaloby a o následcích zmeškání lhůty k jejímu podání podle § 199 odst. 1 IZ ve spojení s § 336 odst. 2 a § 410 odst. 5 IZ. Pokud by měl postavení žalovaného, musí být upozorněn na možnost, že bude žaloba podána proti němu a musí být poučen o následcích neúspěchu ve sporu podle § 202 odst. 1 IZ, aby mohl znovu posoudit popřenu pohledávku a případně vzít své popření zpět ještě před podáním incidenční žaloby věřitelem.²⁵² Doklady o doručení vyznění věřitelům, jejichž pohledávka byla na osobním jednání popřena, jsou povinnou přílohou zprávy o přezkumu.²⁵³

---

²⁴⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. 29 NSČR 42/2010, MSPH 89 INS 1186/2008

²⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sp. zn. 29 NSČR 25/2011, KSOS 31 INS 654/2010

²⁴⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 2. 2010, sp.zn. 15 Cmo 245/2009

²⁴⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2016, sp. zn. 101 VSPH 211/2016, KSPH 66 INS 14604/2014

²⁵⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 2. 2010, sp. zn. 15 Cmo 245/2009

²⁵¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. 1 VSPH 544/2009, KSUL 45 INS 857/2008

²⁵² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 551

²⁵³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409

Ustanovení § 198 odst. 1 IZ vymezuje obsah poučovací povinnosti vůči věřiteli a některá pravidla pro zahájení a vedení incidenčního sporu ohledně nevykonatelné pohledávky, která byla popřena insolvenčním správcem. Tomuto režimu podléhá též pohledávka, která byla věřitelem přihlášena jako vykonatelná, avšak insolvenční soud ve smyslu § 191 odst. 2 IZ rozhodl o jejím přezkumu jako pohledávky nevykonatelné,²⁵⁴ a dále též spor o pořadí vykonatelné pohledávky.²⁵⁵

Lhůta k podání incidenční žaloby dle § 198 odst. 1 IZ běží ode dne konaného přezkumného jednání, na kterém byla pohledávka přezkoumána a popřena. Tato lhůta činí 30 dnů. Lhůta je upravena odchylně u věřitele nepřítomného na přezkumném jednání a v případě řešení úpadku oddlužení. Věřiteli nepřítomnému na přezkumném jednání insolvenční správce zasílá vyrozumění, od jehož doručení počíná běžet 15denní lhůta k podání incidenční žaloby. Pokud by insolvenční správce zaslal vyrozumění později než 16. den po přezkumném jednání, uplynula by lhůta k podání žaloby 15. dnem po doručení vyrozumění. Naopak, pokud by insolvenční správce zaslal vyrozumění dříve, uplynula by lhůta 30. dnem po přezkumném jednání a nikoli 15. dnem po doručení vyrozumění. V případě oddlužení pak počíná běžet 30denní lhůta od právní moci usnesení o schválení zprávy o přezkumu v insolvenčním rejstříku. Tato lhůta však neskončí dříve než za 15 dnů od doručení vyrozumění insolvenčního správce.²⁵⁶ Pokud je věřitel v insolvenčním řízení zastoupen zmocněncem na základě plné moci, zasílá insolvenční správce vyrozumění tomuto zástupci a lhůta k podání žaloby pak počíná běžet od jeho doručení tomuto zástupci.²⁵⁷

Lhůtu uvedenou v § 198 odst. 1 IZ nelze prodloužit rozhodnutím insolvenčního soudu, jelikož se jedná o zákonnou lhůtu.²⁵⁸ Zároveň se jedná o lhůtu hmotněprávní, což znamená, že musí být žaloba doručena nejpozději posledního dne lhůty insolvenčnímu soudu.²⁵⁹ Důvodem je, že žaloba na určení dle § 198 odst. 1 IZ je návrhem na zahájení řízení a nikoliv opravným prostředkem.²⁶⁰ Lhůta není dodržena, pokud je podána u jiného než insolvenčního soudu. Tato žaloba je následně doručena insolvenčnímu soudu úřední cestou.²⁶¹ Insolvenčním soudem se přitom ve smyslu § 2 písm. b) IZ rozumí konkrétní krajský soud, který vede konkrétní insolvenční řízení na majetek konkrétního dlužníka.²⁶²

---

²⁵⁴ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 552

²⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

²⁵⁶ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 781-782

²⁵⁷ RICHTER, 2014, op. cit., s. 232

²⁵⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 2 VSPH 1673/2014, KSPA 56 INS 6233/2014

²⁵⁹ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 782

²⁶⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 231

²⁶¹ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 782

²⁶² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2013, sp.zn. 29 NSČR 5/2013

Je-li v rámci oddlužení popřena nevykonatelná pohledávka současně insolvenčním správcem i dlužníkem a podá-li věřitel popřené pohledávky ve stanovené lhůtě žalobu pouze proti jednomu z nich, tak ve vztahu k popěrnému subjektu, vůči kterému nepodal žalobu ve stanovené lhůtě, nastávají účinky pozdě podané žaloby podle § 198 odst. 1 věty třetí IZ, tedy že se v případě popření pravosti k pohledávce nepřihlíží a v případě popření výše nebo pořadí je pohledávka zjištěna nebo pořadí uvedeném při jejím popření. Včasně podanou žalobu proti druhému subjektu insolvenční soud zamítne.²⁶³

Popírá-li účinně v oddlužení či reorganizaci nevykonatelnou pohledávku pouze dlužník, je případná žaloba na určení podávána jen proti tomuto dlužníkovi. Insolvenční správce není účastníkem případného incidenčního řízení.²⁶⁴ Jestliže dlužník či insolvenční správce popře nevykonatelnou pohledávku, není ani jeden z nich aktivně legitimován k podání incidenční žaloby. Aktivně legitimován je pouze věřitel popřené nevykonatelné pohledávky. Pakliže by i přesto byla žaloba dlužníkem či insolvenčním správcem podána, insolvenční soud ji podle § 160 odst. 4 IZ odmítne z důvodu, že byla podána osobou, která k tomu nebyla oprávněna.²⁶⁵

Důležité je dále zmínit, že podle Vrchního v Praze je potřeba aplikovat ustanovení § 178, § 185 a § 198 odst. 1 IZ na každou přihlášenou jednotlivou pohledávku a nikoliv na celou přihlášku věřitele. Je tomu tak z důvodu, že každá pohledávka představuje individuální nárok věřitele, který je definován určitým důvodem a výší, a lze jej uplatnit samostatně další přihláškou. Díky předepsanému formuláři se však mohou všechny pohledávky uplatnit v jedné přihlášce, přičemž na konci přihlášky jsou tyto pohledávky sečteny. Nelze však na základě tohoto součtu dospět k názoru, že se jedná o jedinou pohledávku, jelikož by pak případný účinek nepřihlížení k některé z přihlášených popřených pohledávek měl důsledek na celou přihlášku včetně těch pohledávek, u tento účinek nenastal, což by bylo v přímém rozporu s citovanými ustanoveními.²⁶⁶

Ustanovení § 198 odst. 2 IZ obsahuje úpravu zabraňující průtahům v incidenčním řízení, ve kterém by tímto vznikaly vedlejší spory. „*Jde o svého druhu koncentraci řízení.*“²⁶⁷ První část ustanovení § 198 odst. 2 IZ ukládá věřiteli popřené pohledávky uvádět v žalobě pouze skutečnosti, které jako důvod vzniku této pohledávky uplatnil nejpozději do skončení přezkumného jednání.²⁶⁸ Ustanovení tak zabraňuje vzniku situace, že by věřitel v incidenční žalobě svévolně měnil důvod vzniku popřené pohledávky a tím tyto pohledávky zaměňoval a

²⁶³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2015, sp.zn. 29 ICdo 24/2013

²⁶⁴ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409

²⁶⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2016, sp.zn. 29 ICdo 45/2014

²⁶⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2010, sp.zn. 1 VSPH 892/2010-P14-7, KSUL 69 INS 2401/2010

²⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp.zn. 29 NSČR 53/2011, KSLB 76 INS 5809/2010

²⁶⁸ Srov. § 198 odst. 2 v první části IZ

domáhal se uspokojení jiné pohledávky. To se však netýká postupu, kdy věřitel v žalobě uvádí vedle skutečností specifikovaných v přihlášce též další skutečnosti a tvrzení, která jsou potřebná pro jeho úspěch v incidenčním sporu.²⁶⁹ Druhá část stejného ustanovení reaguje na prodej závodu, kdy není převod dluhů náležejících k závodu podmíněn souhlasem věřitele a jeho souhlas je nahrazen zákonným ručením prodávajícího dle § 2177 odst. 1 OZ. Pokud tedy věřitel specifikuje důvod vzniku pohledávky způsobem, že ji nelze zaměnit za jinou, pak není podstatné, zda je konkrétním důvodem vzniku pohledávky přímá odpovědnost dlužníka či jeho ručení. V takovém případě se totiž jedná o právní kvalifikaci a nikoliv o popis skutku. To se vztahuje taktéž na jiné převody závodu dle § 2183 OZ či pacht závodu dle § 2352 odst. 1 OZ.²⁷⁰ Pokud věřitel uplatňuje jiné než stanovené důvody, nelze určovací žalobě vyhovět.²⁷¹

Ustanovení § 198 odst. 3 IZ upravuje situaci, kdy vyjde při dokazování v řízení o žalobě dle odstavce 1 najevo, že je popřená pohledávka pohledávkou vykonatelnou. Břemeno tvrzení a důkazní břemeno v tomto případě přechází z věřitele na žalovaného insolvenčního správce či dlužníka.²⁷² Poté naopak popírající insolvenční správce či popírající dlužník musí prokázat důvod, pro který pohledávku popřel, jako by byl incidenční spor zahájen podle § 199 IZ, avšak v opačném postavení stran.²⁷³

Popře-li pohledávku podle § 200 IZ jiný přihlášený věřitel, je v tom případě aktivně legitimován k podání incidenční žaloby popírající věřitel.²⁷⁴ Ustanovení § 198 IZ se zde vůbec nepoužije,²⁷⁵ a to i kdyby byla popřená pohledávka pohledávkou nevykonatelnou. Je to tak z důvodu, že se popěrný úkon věřitele stává dle § 200 odst. 5 IZ žalobou, kterou uplatňuje své popření pohledávky jiného věřitele.²⁷⁶

Co se týká náhrady nákladů v incidenčních sporech, insolvenční soud rozhoduje podle obecných ustanovení o nákladech řízení podle § 137 a násl. OSŘ.²⁷⁷ Ve sporech o pravost, výši nebo pořadí pohledávek se však uplatňuje úprava s některými odlišnostmi podle § 202 IZ.

Je-li pohledávka popřena insolvenčním správcem, jsou náklady vzniklé insolvenčnímu správci placeny z majetkové podstaty. Insolvenční správce je osvobozen od placení soudního poplatku dle § 11 odst. 2 písm. o) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, tudíž

---

²⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2020, sp.zn. 29 ICdo 104/2018, KSCB 28 INS 11674/2013

²⁷⁰ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 554-555

²⁷¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409

²⁷² KOZÁK, 2019, op. cit., s. 782

²⁷³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409-410

²⁷⁴ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 782

²⁷⁵ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 552

²⁷⁶ RICHTER, 2014, op. cit., s. 235

²⁷⁷ Srov. § 163 IZ

nedochází k navyšování případných nákladů řízení o soudní poplatek.²⁷⁸ Insolvenční správce je navíc oprávněn, stejně jako jiní účastníci občanského soudního řízení, nechat se zastoupit advokátem,²⁷⁹ a to i přesto, že má insolvenční správce sám právnické vzdělání. Judikatura opakovaně potvrzuje, že též zástupci insolvenčního správce mají v incidenčních sporech nárok na náhradu jejich nákladů. Je tomu tak z důvodu, že je insolvenční správce obecně vytížen povinnostmi v rámci každého insolvenčního řízení a nelze po něm požadovat účast v každém incidenčním řízení. Nutno podotknout, že je podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod zaručeno každému účastníku soudního i jiného řízení právo na právní pomoc, a to bez rozdílu. Je-li tedy insolvenční správce v daném incidenčním řízení zastoupen advokátem, a nikoli pouze obecným zmocněncem, nejedná se o neúčelně vynaložené náklady a je nutné tyto náklady zástupci přiznat.²⁸⁰ Pokud je insolvenčnímu správci náhrada nákladů řízení soudem přiznána, jsou tyto náklady příjmem majetkové podstaty.²⁸¹

Náhradu nákladů naopak nelze přiznat proti popírajícímu insolvenčnímu správci. Tím je zajištěna efektivita jeho pravomoci při popírání pohledávek bez negativních důsledků pro majetkovou podstatu.²⁸² Náhradu nákladů proti insolvenčnímu správci lze přiznat pouze v případě, že náklady vznikly zaviněním správce či náhodou, která se mu přihodila. Náklady pak nese sám insolvenční správce a je povinen je účastníkům řízení uhradit.²⁸³ K vymožení těchto nákladů lze vést výkon rozhodnutí na majetek insolvenčního správce.²⁸⁴ Zaviněním se v tomto smyslu rozumí zejména porušení povinností ukládaných insolvenčnímu správci zákonem či soudem. Zaviněním není myšleno popření pohledávky či zpětvzetí popření.²⁸⁵ Pokud by však docházelo ke zjevně bezdůvodnému popírání pohledávek, jednalo by se o náklady vzniklé zaviněním insolvenčního správce a musely by být účastníkům uhrazeny.²⁸⁶ Ve vztahu k možnému zavinění bylo judikováno, že i v případě, kdy věřitel přihlásí svou pohledávku jako vykonatelnou, avšak s ní insolvenční správce chybně nakládá jako s pohledávkou nevykonatelnou a tím tedy přenáší povinnost podat žalobu, jakož i povinnost hradit soudní poplatek na věřitele, může se věřitel v rámci zahájeného incidenčního sporu dožadovat proti

---

²⁷⁸ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 565

²⁷⁹ Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17.6.1998 k výkladu ustanovení zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, uveřejněnému ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod R 52/1998, bod XX.

²⁸⁰ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 12. 2017, č.j. 44 ICM 3277/2017, 11 VSOL 467/2017-57, KSOS 40 INS 15992/2016

²⁸¹ Srov. § 202 odst. 1 věta třetí za středníkem IZ

²⁸² SPRINZ, 2019, op. cit. 565

²⁸³ Srov. § 202 odst. 2 IZ

²⁸⁴ Srov. § 40a IZ

²⁸⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 2. 2018, č.j. 85 ICM 1031/2017, 103 VSPH 93/2018-55, KSUL 85 INS 24590/2016

²⁸⁶ RICHTER, 2014, op. cit., s. 286

správci jím zaviněných zvýšených nákladů podle § 202 odst. 2 IZ.²⁸⁷ V praxi se můžeme setkat se situací, kdy insolvenční správce popírá nevykonatelné pohledávky v nižších částkách. Věřitelé tak s ohledem na povinnost úhrady soudního poplatku ve výši 5.000 Kč žalobu nepodají z důvodu nevýhodnosti, ačkoliv by jejich žaloba byla úspěšná.

Na rozdíl od insolvenčního správce insolvenční zákon připouští přiznání náhrady nákladů proti dlužníkovi. Na náhradu nákladů proti dlužníkovi se uplatňuje obecná úprava dle OSŘ. Popře-li pohledávku dlužník a má-li jeho popěrný úkon stejné účinky jako popěrný úkon insolvenčního správce (tedy v oddlužení a reorganizaci), je dlužník sám účastníkem odporového sporu. Je-li věřiteli přiznána náhrada nákladů proti dlužníkovi, nastává fikce přihlášení těchto nákladů do insolvenčního řízení, které se uspokojí v pořadí shodném s pohledávkou věřitele, o které byl veden spor. Tato pohledávka se následně nepřezkoumává, jelikož o ní rozhodl insolvenční soud. Pohledávka na náhradu nákladů řízení se tedy stává právní mocí rozhodnutí přihlášenou a současně též zjištěnou.²⁸⁸

Je-li pohledávka věřitele popřena jiným přihlášeným věřitelem, nejsou jeho náklady nahrazovány v rámci insolvenčního řízení. Uplatní se pouze obecná úprava v OSŘ. Pokud je však popírající věřitel zároveň dlužníkem v jiném insolvenčním řízení, má nárok na náhradu nákladů pořadí pohledávky za majetkovou podstatou.²⁸⁹ Jak již bylo zmíněno výše, soudní poplatek za podání žaloby ve sporu o pravost, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky činí 5.000 Kč.²⁹⁰ Ohledně jistoty na náklady řízení a na náhradu škody poskytovanou popírajícím věřitelem se autorka podrobněji věnuje v podkapitole 2.3.

3.4.2. Popření vykonatelné pohledávky

Věřitel, který uplatňuje svoji vykonatelnou pohledávku přihláškou, musí její vykonatelnost řádně doložit v souladu s § 174 odst. 4 a § 177 IZ. Za vykonatelnou se považují pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím soudu,²⁹¹ ale také rozhodcem či rozhodčím soudem²⁹² anebo správním orgánem.²⁹³ Vykonatelnost pohledávky dle judikatury Nejvyššího soudu ČR nastane také notářským či exekutorským zápisem se svolením k vykonatelnosti.²⁹⁴ V případě popření pořadí je však vykonatelnost nepodstatná a musí to být vždy věřitel, který

---

²⁸⁷ Usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2018, sp.zn. I.ÚS 3804/17, a Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, č.j. 29 NSČR 25/2011-P2-17, KSOS 31 INS 654/2010

²⁸⁸ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 566

²⁸⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 286

²⁹⁰ Položka č. 13 bod 1. písm. a) přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

²⁹¹ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 785

²⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp.zn. 29 Cdo 392/2011

²⁹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2019, sp.zn. 29 ICdo 4/2017

²⁹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2018, sp.zn. 29 Cdo 3696/2016, KSPA 56 INS 4267/2008

podává incidenční žalobu dle § 198 odst. 1 IZ.²⁹⁵ Stejně tak je vykonatelnost nepodstatná v případě popření přihlášené pohledávky jiným věřitelem.²⁹⁶

„Při přezkumném jednání se pokládá za vykonatelnou každá přihlášená pohledávka, ohledně které věřitel prokáže, že se stala vykonatelnou nejpozději ke dni rozhodnutí o úpadku. Při přezkumném jednání nelze považovat vykonatelnou pohledávku za nevykonatelnou z důvodů, pro které byla popřena. V pochybnostech rozhodne o tom, zda se pohledávka považuje pro účely jejího přezkoumání za vykonatelnou, do skončení přezkumného jednání insolvenční soud; učiní tak usnesením, které se nedoručuje a proti němuž není přípustný opravný prostředek.“²⁹⁷ Věřitel musí prokázat vykonatelnost pohledávky veřejnou listinou, přičemž v přihlášce musí uvést pravomocný exekuční titul zakládající vykonatelnost pohledávky.²⁹⁸

V případě popření vykonatelné pohledávky je k podání žaloby aktivně legitimován popírající insolvenční správce. Popírající dlužník podává žalobu pouze v případě povolení reorganizace dle § 336 odst. 2 IZ nebo povolení oddlužení dle § 410 odst. 2 IZ.²⁹⁹ Pouze tehdy má totiž popěrný úkon dlužníka stejné účinky jako popěrný úkon insolvenčního správce a brání tak zjištění popřené pohledávky.³⁰⁰ Popřel-li vykonatelnou pohledávku jak insolvenční správce, tak dlužník, je dostačující, pokud je incidenční žaloba podána jen jedním z nich.³⁰¹

Výše uvedené se však neuplatní při popření pořadí vykonatelné pohledávky, jelikož spor o pořadí je vždy sporem, který žalobou zahajuje věřitel.³⁰²

Lhůta k podání žaloby je do 30 dnů od přezkumného jednání nebo od právní moci rozhodnutí o schválení zprávy o přezkumu. I v tomto případě se jedná o lhůtu hmotněprávní, proto musí být žaloba doručena soudu nejpozději posledním dnem lhůty.³⁰³ Zmeškání této lhůty v insolvenčním řízení nelze ani prominout.³⁰⁴ Není-li žaloba podána včas, insolvenční soud jí podle § 160 odst. 4 IZ odmítne. Popření pohledávky pak nevyvolává žádné účinky a pohledávka je podle § 201 odst. 2 IZ zjištěna.³⁰⁵

Pokud insolvenční správce popře pohledávku věřitele jako nevykonatelnou, avšak věřitel ji označil jako vykonatelnou a zároveň insolvenční soud dle § 191 odst. 2 IZ usnesením

---

²⁹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

²⁹⁶ Srov. § 200 odst. 5 IZ

²⁹⁷ Srov. § 191 odst. 2 IZ

²⁹⁸ HÁSOVÁ, 2018, op. cit., s. 126

²⁹⁹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 258

³⁰⁰ RICHTER, 2014, op. cit., s. 256

³⁰¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 5. 2018, sp.zn. 103 VSPH 449/2017, KSUL 71 INS 28761/2015

³⁰² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.2.2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

³⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2021, sp.zn. 29 ICdo 154/2020

³⁰⁴ Srov. § 83 IZ

³⁰⁵ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 412

nerozhodl, že se považuje za pohledávku nevykonatelnou, má i nadále insolvenční správce povinnost podat žalobu o určení pohledávky dle § 199 odst. 1 IZ.³⁰⁶

Ustanovení § 199 odst. 2 IZ omezuje jako důvody, na základě kterých lze popřít pravost či výši vykonatelné pohledávky přiznané pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, pouze ty, které dlužníkem nebyly uplatněny v nalézacím řízení předcházejícím dané rozhodnutí.³⁰⁷ Není podstatné, pokud dlužník takové skutečnosti neuplatnil například z důvodu své nečinnosti, na základě které byl vydán například rozsudek pro zmeškání, rozsudek pro uznání či platební rozkaz.³⁰⁸ Stejně skutečnosti nelze uplatnit jako důvod popření ani v případě, že soud v předcházejícím řízení tyto skutečnosti chybně vyhodnotil jako nepodstatné, a to v rovině právní i skutkové.³⁰⁹ Ustanovení § 199 odst. 2 IZ se neuplatní u ostatních vykonatelných pohledávek, jelikož u těchto se nekonalo žádné řízení předcházející rozhodnutí o pohledávce.³¹⁰

Důvodem popření dále nemůže být jiné právní posouzení věci. Toto pravidlo však nebrání uplatnění námitky promlčení exekučního titulu.³¹¹ Právní posouzení věci lze jako důvod popření uplatnit tehdy, kdy z pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu takové posouzení nevyplývá. U rozsudku pro uznání nebo pro zmeškání je právní posouzení věci vyjádřeno v jeho omezeném odůvodnění. Právní posouzení u platebního rozkazu a směnečného nebo šekového rozkazu, který odůvodnění neobsahuje, vyplývá ze skutečnosti, že soud takový rozkaz vydal.³¹²

Dlužník má dále omezeny důvody popření vykonatelné pohledávky dle § 336 odst. 3 a § 410 odst. 6 IZ jen na skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce proto, že pohledávka zanikla nebo je promlčená. Důvodem pro toto omezení je, že dlužník byl účastníkem předcházejícího řízení příslušného orgánu a mohl tak uplatnit i jiné skutečnosti než ty, že pohledávka zanikla nebo je promlčená.³¹³

Popírající insolvenční správce či dlužník jsou pak při podání incidenční žaloby vázáni důvody popření, které uvedli při popření pohledávky na přezkumném jednání,³¹⁴ a které byly zapsány v protokolu o přezkumném jednání či ve zprávě o přezkumu.³¹⁵ Pokud tedy insolvenční správce popře vykonatelnou pohledávku pouze co do výše, nemůže při podání incidenční žaloby

---

³⁰⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2015, sp.zn. 1 VSPH 362/2015, KSUL 79 INS 15463/2014

³⁰⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2018, sp.zn. 29 Cdo 3696/2016, KSPA 56 INS 4267/2008

³⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sp.zn. 29 ICdo 7/2013

³⁰⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2018, sp.zn. 29 ICdo 93/2016

³¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2018, sp.zn. 29 Cdo 3696/2016, KSPA 56 INS 4267/2008

³¹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sp.zn. 29 ICdo 74/2014

³¹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sp.zn. 29 ICdo 7/2013

³¹³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 261

³¹⁴ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2017, sp.zn. 101 VSPH 624/2016, KSHK 40 INS 14518/2014

³¹⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2018, sp.zn. 14 VSOL 777/2018, KSBR 27 INS 18828/2013

uvádět jako důvod popření pohledávky její jiné pořadí.³¹⁶ Součástí protokolu o přezkumném jednání je dle § 197 odst. 1 IZ upravený seznam přihlášených pohledávek, ve kterém je taktéž uveden výsledek přezkumného jednání, tedy zda byla pohledávka přezkoumána jako vykonatelná či nevykonatelná. Tento seznam je v případném incidenčním sporu využíván jako listinný důkaz o výsledku přezkumného jednání.³¹⁷

Pokud v průběhu incidenčního sporu, vedeného na základě § 199 IZ, vyjde o pohledávce najevo, že fakticky vykonatelná není, je v řízení i nadále pokračováno s tím, že je žalobcem nadále popírající insolvenční správce či dlužník, avšak řízení je vedeno na základě ustanovení § 198 IZ. Tím pádem již insolvenční správce jakožto žalobce není omezen důvody popření dle § 199 odst. 2 a 3 IZ a může proto důvody popření měnit a uvádět nové skutečnosti a u dlužníka jakožto žalobce se neuplatní omezení dle § 336 odst. 3 a § 410 odst. 6 IZ.³¹⁸ Břemeno tvrzení a důkazní břemeno se tak přesouvá z insolvenčního správce či dlužníka na věřitele. Věřitel je pak ten, který musí prokázat pravost, výši nebo pořadí své přihlášené pohledávky, jako by byl incidenční spor zahájen podle § 198 IZ, avšak v opačném postavení stran.³¹⁹

O náhradě nákladů řízení v odporových sporech se autorka podrobně věnuje na konci podkapitoly 3.4.1.

---

³¹⁶ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 412

³¹⁷ RICHTER, 2014, op. cit., s. 255

³¹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2021, sp.zn. 29 Cdo 2753/2019, MSPH 96 INS 714/2009

³¹⁹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 412

4. Vzájemný vztah popěrných úkonů a účinky popření

4.1. Vzájemný vztah popěrných úkonů

Vzájemný vztah mezi jednotlivými popěrnými úkony a účinky, které jsou s nimi spojeny, vymezuje ustanovení § 196 odst. 1 IZ. Dle první věty tohoto ustanovení nemá popření výše pohledávky vliv na její pořadí.³²⁰ Při úspěšném popření výše je totiž pohledávka i nadále uspokojována ve stejném pořadí, avšak v nižší výši. Dle druhé věty ustanovení nemá popření pořadí pohledávky vliv na pravost nebo výši pohledávky, jelikož je pouze zhoršeno její pořadí a tím i její dobytost, nikoli však její výše či existence. Uvedené ustanovení se dále nezabývá popřením pravosti pohledávky, která naopak má vliv jak na výši, tak i na pořadí, a to z důvodu, že v případě úspěšného popření není pohledávka vůbec uspokojována, tedy v žádné výši ani v žádném pořadí.³²¹ Popěrné úkony jsou na sobě nezávislé a lze je vzájemně kombinovat. Pohledávka tak může být popřena z více nebo ze všech důvodů.³²²

Ustanovení § 196 odst. 2 IZ dále pamatuje na popření pohledávky, kterou má věřitel za třetí osobou jakožto osobním dlužníkem a je zajištěna právě majetkem dlužníka jakožto zástavním dlužníkem. Tyto pohledávky mohou být uspokojeny jen z předmětu zajištění.³²³ Z jiného majetku zástavního dlužníka, který náleží do majetkové podstaty, nemůže být pohledávka zástavního věřitele uspokojena.³²⁴ V případě, že je popřeno právo na uspokojení pohledávky ze zajištění, které je možné uspokojit pouze ze zajištěného majetku, má takové popření stejné účinky jako popření pravosti pohledávky, jelikož nebude pohledávka vůbec uspokojována. Pokud bylo toto právo popřeno jen zčásti, má popření stejné účinky jako popření výše, jelikož může být pohledávka uspokojena jen částečně.³²⁵ Vždy se jedná o popření pořadí pohledávky podle § 195 IZ, a to i když je popírána tato zajištěná pohledávka co do pravosti či výše nebo je popíráno jen právo na uspokojení ze zajištění, popřípadě když je současně popírána zajištěná pohledávka i právo na uspokojení ze zajištění. Je tomu tak z důvodu, že popřením pořadí v podobě práva na uspokojení pohledávky ze zajištění je zasahováno též do samotné podstaty pohledávky, protože bez práva na uspokojení pohledávky ze zajištění nemá věřitel žádný důvod cokoli přihlásit vůči zástavnímu dlužníku. Spor o pořadí je zahajován vždy na základě žaloby podané věřitelem bez ohledu na to, zda jde o pohledávku vykonatelnou či nevykonatelnou.³²⁶ Insolvenční soud může žalobě věřitele o určení zčásti vyhovět a ve zbytku ji

---

³²⁰ Srov. 196 odst. 1 IZ

³²¹ RICHTER, 2014, op. cit., s. 224

³²² MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 404

³²³ RICHTER, 2014, op. cit., s. 225

³²⁴ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 404

³²⁵ Srov. § 196 odst. 2 IZ

³²⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

zamítnout, pokud je právo u části zajištěné pohledávky dáno, a to i přesto, že by bylo zcela popřeno právo na uspokojení ze zajištění.³²⁷

4.2. Účinky popření pohledávky insolvenčním správcem

Popěrný úkon insolvenčního správce má vliv na zjištění pohledávky, tedy brání jejímu zjištění, a to v každém způsobu řešení úpadku dlužníka. Popře-li insolvenční správce nevykonatelnou pohledávku nebo pořadí vykonatelné pohledávky, podává žalobu o určení pravosti, výše nebo pořadí věřitel popřené pohledávky. Popře-li však pravost nebo výši vykonatelné pohledávky, podává žalobu insolvenční správce. V neposlední řadě má popěrný úkon insolvenčního správce vliv na hlasovací právo věřitele popřené pohledávky, a to způsobem, že věřitel v rozsahu popření jeho pohledávky ztrácí své hlasovací právo.³²⁸ O hlasovacím právu pak rozhoduje schůze věřitelů ve smyslu § 51 odst. 1 IZ, popřípadě insolvenční soud ve smyslu § 51 odst. 3 IZ.

4.3. Účinky popření pohledávky dlužníkem

V případě řešení úpadku dlužníka konkursem nemá popěrný úkon dlužníka vliv na zjištění pohledávky.³²⁹

V případě řešení úpadku dlužníka reorganizací nebo oddlužením platí pro popření pohledávek obdobně ustanovení o popření pohledávek insolvenčním správcem. To znamená, že dlužníkův popěrný úkon též brání zjištění pohledávky. Dlužník je však více omezen v uplatňování důvodů popření vykonatelné pohledávky, která byla přiznána pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, jelikož se proti takovému mohl a měl bránit právě v tomto předcházejícím řízení.³³⁰

Je-li dlužníkem popřena nevykonatelná pohledávka³³¹ nebo je-li popřeno pořadí vykonatelné pohledávky³³², podává incidenční žalobu věřitel, jehož pohledávka byla popřena.³³³ V ostatních případech, tedy při popření pravosti a výše vykonatelné pohledávky dlužníkem, by měl incidenční žalobu podávat dlužník.

Ve všech způsobech řešení úpadku nemá popěrný úkon dlužníka vliv na hlasovací právo věřitele. Popření pravosti nebo výše má však ten účinek, že se upravený seznam přihlášených

---

³²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp.zn. 29 Cdo 716/2012

³²⁸ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 532

³²⁹ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 532

³³⁰ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 532

³³¹ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409

³³² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28.2.2013, sp.zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

³³³ MARŠÍKOVÁ, 2018, op. cit., s. 409

pohledávek nestává po skončení insolvenčního řízení exekučním titulem. Z toho důvodu by ani dlužník neměl své popěrné právo podceňovat ani při řešení jeho úpadku konkursem.³³⁴

4.4. Účinky popření pohledávky věřitelem

Popěrný úkon věřitele brání zjištění pohledávky jiného věřitele, a to pouze, pokud je úpadek dlužníka řešen konkursem nebo oddlužením. V případě reorganizace nemá jeho popření žádné účinky. Není-li popěrný úkon věřitele insolvenčním soudem odmítnut, považuje se jeho úkon ex lege za odporovou žalobu. V žádném ze způsobů řešení úpadku nemá popěrný úkon věřitele vliv na hlasovací právo jiného věřitele.³³⁵

4.5. Deponace (úschova) částky určené věřiteli popřené pohledávky

Závěrem lze zmínit další důsledek popření pohledávky věřitele, a to na následné uspokojování jejich pohledávky v insolvenčním řízení. Ustanovení § 411 odst. 2 IZ upravuje postup v rámci schváleného splátkového kalendáře v případě sporných pohledávek, u nichž doposud nedošlo k jejich zjištění a není tedy jasný jejich osud.³³⁶ V usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty insolvenční soud určí, že na doposud nepřezkoumané pohledávky nezajištěných věřitelů nebo na popřené pohledávky, u nichž doposud nebylo pravomocně skončeno incidenční řízení, bude dlužník hradit částky určené z měsíční splátky na uspokojení těchto pohledávek k rukám insolvenčního správce, a to až do doby, než je o pohledávce pravomocně rozhodnuto.³³⁷ Pokud jsou dlužníkovi ve smyslu § 406 odst. 5 IZ prováděny srážky ze mzdy či jiného příjmu, provádí srážky přímo plátce mzdy či jiného příjmu a zasílá je k rukám insolvenčního správce.³³⁸ Jestliže bude doposud nepřezkoumaná přihláška u pozdějšího přezkumu zjištěna, bude tato shromážděná částka vyplacena věřiteli této pohledávky. Stejný osud deponované částky nastává u popřené pohledávky v případě, že je věřitel v incidenčním sporu úspěšný. Pokud by byla pohledávka věřitele později úspěšně popřena nebo by věřitel nebyl v incidenčním sporu úspěšný, rozdělí se částka mezi ostatní věřitele, kteří mají již zjištěné nezajištěné pohledávky, a to podle nového distribučního schématu,³³⁹ přičemž je tato částka určena zákonem jako mimořádná splátka.³⁴⁰ Také v případě, že je pohledávka zjištěna bez rozhodnutí soudu, je insolvenční správce povinen

---

³³⁴ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 532

³³⁵ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 532

³³⁶ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1621

³³⁷ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 1476-1477

³³⁸ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1622-1623

³³⁹ KOZÁK, 2019, op. cit., s. 1477

³⁴⁰ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1622

vyplatit deponovanou částku věřiteli této pohledávky. Dle § 201 IZ se jedná například o situace, kdy věřitel nepodá žalobu na určení vykonatelné pohledávky nebo kdy byla taková žaloba zamítnuta.³⁴¹

Pravidlo o deponaci částek uvedené v ustanovení § 411 odst. 2 IZ tak zabraňuje tomu, aby nebylo zkráceno uspokojení popřené pohledávky pro případ, že bude pohledávka následně zjištěna a zároveň umožňuje zahájit a plynule provádět plnění splátkového kalendáře i bez definitivního rozhodnutí o pohledávce.³⁴² Pokud je popřeno zajištění pohledávky a zajištění je následně zjištěno, rozdělí se deponovaná částka mezi nezajištěné věřitele. Pokud však zajištění zjištěno není, je deponovaná částka vyplacena nově nezajištěnému věřiteli. Jestliže je popřena pohledávka v rozsahu, ve kterém měla být pohledávka přihlášena jako podřízená, deponuje i v tomto případě insolvenční správce částku připadající na tuto část pohledávky. Pokud je následně zjištěno, že je pohledávka podřízená, rozdělí insolvenční správce deponovanou částku mezi věřitele podle předloženého změněného distribučního schématu. Pokud je zjištěno, že pohledávka podřízená není, je deponovaná částka vyplacena věřiteli této pohledávky a nadále je uspokojována spolu s nezajištěnými nepodřízenými pohledávkami ostatních věřitelů.³⁴³

V případě schváleného oddlužení zpeněžením majetkové podstaty platí obdobně ustanovení o účincích prohlášení konkursu. Insolvenční správce podává insolvenčnímu soudu návrh rozvrhového usnesení, ve kterém jsou uvedeny částky z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty k rozdělení mezi jednotlivé věřitele dle upraveného seznamu přihlášených pohledávek. Na základě návrhu insolvenčního správce vydá soud rozvrhové usnesení. Pokud ohledně některé z pohledávek z upraveného seznamu pohledávek nejsou splněny podmínky pro její výplatu nebo jde dosud o pohledávku spornou, zejména pokud ohledně některé dosud nebyl skončen incidenční spor nebo kterých se týká odvolání proti konečné zprávě, složí insolvenční správce částky, které by mohly na tyto pohledávky připadnout, do úschovy u insolvenčního soudu. Po odpadnutí překážek k jejich výplatě vydá insolvenční soud další rozvrhové usnesení, přičemž z rozvrhu vyloučí pravomocně popřené pohledávky, pohledávky, které nelze z rozvrhu uspokojit z jiného důvodu či dosud nezjištěné pohledávky, které mají být uspokojeny ze zajištění.³⁴⁴

---

³⁴¹ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1622

³⁴² SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1114

³⁴³ SPRINZ, 2019, op. cit., s. 1114-1115

³⁴⁴ MORAVEC, 2021, op. cit., s. 1621-1622

Závěr

Autorka se v diplomové práci věnovala dílčí oblasti insolvenčního práva, a to popěrným úkonům.

V první kapitole se autorka zaměřila na přezkum pohledávky a její popření. Autorka nejprve nastínila základní aspekty a způsoby, kterými přezkum probíhá. Následně se zaměřila na přezkum v rámci jednotlivých způsobů řešení úpadku dlužníka, a to na přezkumné jednání v konkursu a reorganizaci a osobní jednání v oddlužení, přičemž vymezila jednotlivé odlišnosti. Dále byly popsány podmínky sestavení seznamu přihlášených pohledávek včetně možné obrany věřitele pro případ, že jeho pohledávka na seznam zařazena nebude. Autorka se poté zabývala samotným postupem při popření pohledávky a popsala důsledky spojené se zpětvzetím takového popření. Na závěr kapitoly bylo popsáno, v jaké chvíli se pohledávka stává zjištěnou a může tak být v rámci insolvenčního řízení uspokojována.

Druhá kapitola se věnovala subjektům oprávněným popřít přihlášenou pohledávku. Insolvenční správce, dlužník i věřitelé mají své specifické postavení a jejich popěrné úkony mají různý vliv na průběh insolvenčního řízení.

Třetí kapitola se podrobněji zabývala jednotlivými typy popěrných úkonů, a to na popření pravosti, výše a pořadí. Tyto popěrné úkony jsou stěžejní pro zajištění spravedlivého rozdělení majetku dlužníka mezi věřitele a pro ochranu práv dlužníka. Autorka dále nastínila rozdíl mezi účinky při popření pravosti a výše pohledávky a zmínila taktéž možnost kumulovat navzájem jednotlivé popěrné úkony. Na závěr kapitoly byl rozlišen specifický postup při popírání nevykonatelných a vykonatelných pohledávek.

V poslední čtvrté kapitole byl analyzován vzájemný vztah těchto popěrných úkonů a účinky popěrných úkonů provedených jednotlivými oprávněnými subjekty. Současně se autorka dotkla tématu deponace částky určené věřiteli popřené pohledávky, jakožto praktickému následku popření pohledávky.

Cílem diplomové práce byl podrobný rozbor jednotlivých popěrných úkonů a vyhodnocení jejich dopadu na zjištění pohledávky, jakož i na jednotlivé subjekty insolvenčního řízení. Autorka v diplomové práci věnovala značnou pozornost judikatuře, která osvětluje

nejasnosti a mezery v právním rámci insolvenčního řízení a pomáhá porozumět účinkům popěrných úkonů, které jsou soudy interpretovány v reálných situacích.

Na závěr lze konstatovat, že je institut popěrných úkonů zcela stěžejním pilířem insolvenčního řízení. Prostřednictvím přezkoumávání přihlášek pohledávek a jejich popírání (je-li to důvodné) je zajišťována nejen ochrana práv dlužníků a věřitelů, ale také efektivita a spravedlnost celého procesu.

Z praktického pohledu lze upozornit na velmi rozdílnou náročnost při přezkoumávání a navazujícím popírání jednotlivých přihlášek. Zatímco v některých případech zabere přezkum přihlášky věřitele a případný sepis popěrného úkonu řádově desítky minut času, typicky zejména v případě úpadku podnikatelů jsou rovněž přihlašovány pohledávky sporné, například též pohledávky, o kterých je již dlouhé roky veden spor v civilním řízení. Insolvenční správce má přitom jen velmi omezený čas na to, aby do sporu pronikl a správně vyhodnotil svůj další postup.

Autorka po podrobném zkoumání teorie popěrných úkonů a se zohledněním své dlouholeté praxe v kanceláři insolvenčního správce dochází k názoru, že tato oblast insolvenčního práva je v českém právním řádu podrobně a uceleně propracována a obvykle dává zúčastněným subjektům jasný návod, jak postupovat. Pokud existovali výkladové nejasnosti, obvyklé již byly za relativně dlouhou dobu účinnosti insolvenčního zákona překonány samotnou praxí.

Je třeba zdůraznit, že důsledné provádění přezkumu pohledávek a jejich správné popírání přispívají k transparentnosti a důvěře v insolvenční řízení.

Seznam použitých zkratk

IZ	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

HÁSOVÁ, Jiřina, MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční řízení*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 311 s. ISBN 978-80-7400-715-6.

KOZÁK, Jan, BROŽ, Jaroslav, DADAM, Alexandr, STANISLAV, Antonín, STRNAD, Zdeněk, ZRŮST, Lukáš, ŽIŽLAVSKÝ, Michal. *Insolvenční zákon: Komentář*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1792 s. ISBN 978-80-7598-578-1

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 299 s. ISBN 978-80-7380-766-5

MARŠÍKOVÁ, Jiřina a kol.: *Insolvenční zákon s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. vydání. Praha: Leges, 2018, 1240 s., ISBN 978-80-7502-257-8

MORAVEC, Tomáš, KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1838 s., ISBN 978-80-7400-849-8

RICHTER, Ondřej. *Věřitelé a uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, 307 s. ISBN 978-80-7400-549-7.

RICHTER, Martin, BENÝŠEK, Jan, ČUJAN, Radomír a kol. *Zákon o insolvenčních správcích a předpisy související. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, 508 s. ISBN 978-80-7400-698-2.

SMOLÍK, Petr. *Oddlužení v právním řádu ČR*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 347 s. ISBN 978-80-7400-617-3.

SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 1248 s. ISBN 978-80-7400-753-8

STANISLAV, Antonín, KOZÁK, Jan, SIGMUND, Adam. *Zákon o insolvenčních správcích. Komentář*. 2. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, 232 s. ISBN 978-80-7676-332-6

ŠNOBLOVÁ, Zuzana, NĚMČÁK, Vítězslav. *Insolvenční správce*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, 284 s. ISBN 978-80-7375-914-2

WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kolektiv. *Civilní právo procesní. Díl druhý: Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018, 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8

2. Seznam použitých právních předpisů

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Vyhláška č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení.

Vyhláška č. 311/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenční řízení a kterou se provádějí některá ustanovení insolvenčního zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 121/2019 Sb., o materiálním vybavení a standardech výkonu funkce insolvenčního správce.

3. Seznam použité judikatury

Nález Ústavního soudu ze dne 1.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS 14/10

Nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp.zn. I. ÚS 3512/11

Usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2013, sp.zn. I. ÚS 1410/11

Usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2014, sp.zn. II. ÚS 3056/13

Usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 1. 2018, sp.zn. I.ÚS 3804/17

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009. sp. zn. 29 NSCR 18/2009, MSPH 88 INS 3697/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, č.j. 29 NSČR 25/2011-P2-17, KSOS 31 INS 654/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2010, sp.zn. 29 Cdo 1206/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2010, sp.zn. 29 Cdo 1961/2008

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 4704/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2012, sp.zn. 29 Cdo 4268/2010

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp.zn. 29 Cdo 392/2011

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2014, sp.zn. 29 ICdo 13/2012, KSBR 40 INS 6055/2009

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp.zn. 29 Cdo 716/2012

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2016, sp.zn. 29 Cdo 2911/2014

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sp.zn. 29 ICdo 74/2014

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2017, sp.zn. 32 ICdo 86/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2017, sen. zn. 29 ICdo 33/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2017, sp. zn. 29 ICdo 99/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2018, sp.zn. 29 ICdo 93/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2018, sp.zn. 29 ICdo 121/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2019, sp.zn. 29 ICdo 50/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2019, sp.zn. 29 ICdo 4/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2019, sp.zn. 29 ICdo 95/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2020, sp.zn. 29 ICdo 104/2018, KSCB 28 INS 11674/2013

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2021, sp.zn. 29 ICdo 38/2019

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2021, sp.zn. 29 Cdo 2753/2019, MSPH 96 INS 714/2009

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2009, sp.zn. 29 NSČR 18/2009, MSPH 88 INS 3697/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 1. 2011, sp.zn. 29 Cdo 3582/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2011, sp. zn. 29 NSČR 42/2010, MSPH 89 INS 1186/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2012, sp.zn. 29 ICdo 17/2012

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2013, sp.zn. 29 NSČR 5/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2013, sp. zn. 29 ICdo 11/2012, KSPH 41 INS 10743/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2013, sp.zn. 29 NSČR 80/20112

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sp. zn. 29 NSČR 25/2011, KSOS 31 INS 654/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 7. 2013, sp.zn. 29 ICdo 7/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp.zn. 29 NSČR 53/2011, KSLB 76 INS 5809/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sp.zn. 29 NSCR 63/2011, KSPL 54 INS 9511/2010

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2015, sp.zn. 29 ICdo 24/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 6. 2016, sp.zn. 29 ICdo 45/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2017, č.j. 101 VSPH 126/2016, KSPA 53 INS 28510/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2017, sp.zn. 29 NSČR 123/2015

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sp.zn. NS 29 NSČR 75/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2018, sp.zn. 29 Cdo 3696/2016, KSPA 56 INS 4267/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 2021, sp.zn. 29 NSČR 64/2020, MSPH 91 INS 5042/2019

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2021, sp.zn. 29 ICdo 154/2020

Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2018, sp.zn. 14 VSOL 777/2018, KSBR 27 INS 18828/2013

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 9. 2014, č.j. 3 VSOL 205/2014-P6-8, KSOS 37 INS 11748/2013

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 9. 2017, č.j. 1 VSOL 590/2017-B-10, KSOS 33 INS 15052/2016

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 12. 2017, č.j. 44 ICm 3277/2017, 11 VSOL 467/2017-57, KSOS 40 INS 15992/2016

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2016, sp. zn. 101 VSPH 211/2016, KSPH 66 INS 14604/2014

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2017, sp.zn. 101 VSPH 624/2016, KSHK 40 INS 14518/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 2. 2009, sp.zn. 1 VSPH 275/2008, KSPA 48 INS 1646/2008

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2009, sp.zn. KSCB 27 INS 1466/2008, 1 VSPH 385/2009-B-63

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 2. 2010, sp.zn. 15 Cmo 245/2009

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. 1 VSPH 544/2009, KSUL 45 INS 857/2008

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2010, sp. zn.1 VSPH 226/2010-P4-9, KSPH 37 INS 4678/2009

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 10. 2010, č.j. 3 VSPH 410/2010, MSPH 99 INS 2579/2009

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 10. 2010, sp.zn. 1 VSPH 892/2010-P14-7, KSUL 69 INS 2401/2010

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 6. 2011 sp. zn. 1 VSPH 113/2011

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2011, č.j. 1 VSPH 788/2011-P2-10, KSCB 27 INS 3080/2010

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 4. 2013, sp.zn. 101 VSPH 105/2013, MSPH 88 INS 19378/2012

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 8. 2014, č.j. 1 VSPH 1552/2014-B-16, KSUL 74 INS 10173/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2015, sp.zn. 1 VSPH 362/2015, KSUL 79 INS 15463/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 2 VSPH 1673/2014, KSPA 56 INS 6233/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2017, č.j. 2 VSPH 829/2017-B-36, KSPL 27 INS 11858/2015

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 2. 2018, č.j. 85 Icm 1031/2017, 103 VSPH 93/2018-55, KSUL 85 INS 24590/2016

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 5. 2018, sp.zn. 103 VSPH 449/2017, KSUL 71 INS 28761/2015

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. 42 Icm 3171/2015, KSCB 27 INS 27621/2014

4. Seznam použitých internetových zdrojů

Insolvenční rejstřík. Formuláře. Online. [citováno dne 2024-11-22] Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>

Insolvence. Justice. Slovník insolvenčních pojmů. Online. [citováno dne 2024-11-22] Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/slovník-insolvencnich-pojmu/>

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Svolání přezkumného jednání a jeho průběh. Praktický průvodce insolvenčním řízením.* 2019. Online. [citováno dne 2024-11-22] Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/33/svolani-prezkumneho-jednani-a-jeho-prubeh-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJs0KVDbHZYztLPXhMcA-3A/>

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Odstranění vad přihlášek, sestavení seznamu přihlášek.* Praktický průvodce insolvenčním řízením. 2021. Online. [citováno dne 2024-11-22] Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/33/odstraneni-vad-prihlasek-sestaveni-seznamu-prihlasek-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFETumJs0KVDbHZYzsNjN30y5PkdA/>

DIRHAN, Martin. Uplatnění směnečné pohledávky v insolvenčním řízení. 2021. Online. [citováno dne 2024-11-22] Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/uplatneni-smenečne-pohledavky-v-insolvencnim-řízení-112759.html>

5. Ostatní zdroje

Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, č. 64/2017 Dz.

Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17.6.1998 k výkladu ustanovení zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, uveřejněnému ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod R 52/1998.

Popěrné úkony v insolvenčním řízení

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je poskytnout detailní rozbor popěrných úkonů v rámci insolvenčního řízení a vyhodnotit jejich dopad na zjištění pohledávky, jakož i na jednotlivé subjekty insolvenčního řízení. Práce vychází zejména z tuzemské právní úpravy a judikatury.

Práce je nejdříve zaměřena na přezkum pohledávky a její popření s důrazem na specifika a odlišnosti přezkumného jednání v konkursu a reorganizaci a osobního jednání v oddlužení. Práce se dále zabývá sestavením seznamu přihlášených pohledávek včetně možnosti obrany věřitele proti nezařazení jeho pohledávky na seznam a podmínkami pro zjištění pohledávky. V návaznosti na podmínky a proces popření pohledávek je objasněno, kdy se pohledávka stává zjištěnou. Práce se rovněž zaměřuje na jednotlivé subjekty, které jsou oprávněny přihlásené pohledávky popřít, a to na insolvenčního správce, dlužníka a přihlášeného věřitele. Popisuje jejich postavení v insolvenčním řízení, jakož i různý vliv jejich popěrných úkonů na průběh insolvenčního řízení.

Hlavní část práce se podrobně věnuje jednotlivým typům popěrných úkonů, kterými jsou popření pravosti, výše a pořadí. V návaznosti na to se zabývá zejména důvody vedoucími k popření pohledávky a důsledky popěrných úkonů na zjištění pohledávky. Práce dále vymezuje rozdíl mezi účinky při popření pravosti a výše pohledávky, jakož i možnost kumulace jednotlivých popěrných úkonů. V práci je také rozlišen specifický postup při popírání nevykonatelných a vykonatelných pohledávek. Poskytuje taktéž náhled na různé situace, v nichž mohou být popěrné úkony využity. Na závěr práce jsou rozebrány vzájemné vztahy mezi popěrnými úkony a účinky popěrných úkonů provedených jednotlivými popírajícími subjekty. Zároveň se práce dotýká tématu deponace částky určené věřiteli popřené pohledávky, jakožto následku popření pohledávky.

Práce se s ohledem na omezený rozsah práce věnuje jen okrajově incidenčním sporům pro účely zachování celého kontextu popěrných úkonů.

Klíčová slova: popěrný úkon, popření pohledávky, přezkum pohledávky

Denial acts in insolvency proceedings

Abstract

The aim of this thesis is to provide a detailed analysis of denial acts in insolvency proceedings and to evaluate their impact on the determination of the claim as well as on the individual entities of the insolvency proceedings. The thesis is based mainly on domestic legislation and case law.

The thesis first focuses on the review of a claim and its denial with an emphasis on the specifics and differences of the review hearing in bankruptcy and reorganization and the personal hearing in debt relief. The thesis also deals with the compilation of the list of the registered claims, including the possibility of a creditor's defence against the non-inclusion of his claim on the list and the conditions for establishing the claim. In relation to the conditions and process of denial of claims, it is explained when a claim becomes established. The thesis also focuses on the individual entities that are entitled to deny registered claims, namely the insolvency practitioner, the debtor and the registered creditor. It describes their position in the insolvency proceedings as well as the various effect of their acts of denial on the course of the insolvency proceedings.

The main part of the thesis deals in detail with the different types of denial acts, which are denial of authenticity, amount and ranking. In particular, it deals with the reasons leading to the denial of a claim and the consequences of denial acts on the establishment of the claim. The thesis further defines the difference between the effects of denial of the authenticity and amount of the claim, as well as the possibility of accumulation of individual acts of denial. The thesis also distinguishes the specific procedure for denying unenforceable and enforceable claims. It also provides insight into the various situations in which acts of denial may be used. The thesis concludes with discussion of the interrelationships between acts of denial and the effects of acts of denial performed by individual denying entities. The thesis also touches upon the topic of the deposit of the amount intended for the creditor of the denied claim as a consequence of the denial of the claim.

In view of the limited scope of the thesis, the thesis deals only marginally with incidental disputes in order to preserve the whole context of acts of denial.

Keywords: denial act, denial of claim, review of claim